

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 24 – 25 kwietnia 2015 r.
na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym
na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym
na Wydziale Społeczno-Ekonomicznym
Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl - członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Tadeusz Kufel - członek PKA
- prof. dr hab. Stefan Wrzosek - ekspert PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał - ekspert PKA
- Piotr Wodok – ekspert PKA - przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Społeczno-Ekonomicznym Szkoły Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi na kierunku *finanse i rachunkowość* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi.

Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w roku 2009 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 220/2009 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 23 kwietnia 2009 r.).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Szkoła Wyższa Ekonomii i Zarządzania w Łodzi (poprzednia nazwa Salezjańska Wyższa Szkoła Ekonomii i Zarządzania w Łodzi) rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na kierunkach *zarządzanie i marketing* oraz *finanse i bankowość* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS-3-0145-66/AM/96 z dnia 28 maja 1996 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych.

Na mocy decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW.ZN.6014.243.2014.4.KT z dnia 24 października 2010 r. Uczelnia otrzymała nazwę w jej obecnym brzmieniu, tj. Szkoła Wyższa Ekonomii i Zarządzania w Łodzi.

Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Senatu Nr 21/2012 z dnia 27 września 2012 r. w sprawie Strategii Uczelni na lata 2012-2013, uaktualniona Uchwałą Senatu nr 5/2014 z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie strategii Uczelni na lata 2014-2020. Natomiast misję Uczelni zatwierdzono Uchwałą Senatu nr 12/2012 z dnia 27 września 2012 r. Misja i Strategia Uczelnia stanowią załączniki do wymienionych wyżej uchwał.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu wraz z listami obecności w powyższych sprawach. W posiedzeniach oraz procedurze tworzenia tych dokumentów nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Koncepcja kształcenia kierunku *finanse i rachunkowość* wpisuje się w misję Uczelni która między innymi głosi, iż: *Szkoła Wyższa Ekonomii i Zarządzania ma być dobrą Uczelnią i jednocześnie pielęgnować swą tożsamość dążąc do formowania osobowości mocnych, chcących i umiejących budować dobro. (...) Szeroki wachlarz realizowanych zajęć ma ponadto na celu osiągnięcie przez studentów takich efektów kształcenia i umiejętności zawodowych, aby obok kompetencji do podjęcia pracy na stanowiskach wymagających statusu wyższego wykształcenia, mieli dobrą i szeroką podstawę do podjęcia dalszej nauki na pokrewnych kierunkach studiów.*

Ta spójność koncepcji kształcenia z misją Uczelni manifestuje się poprzez wprowadzenie do programu studiów treści kształcenia zorientowanych na wartości głoszone w katolickiej nauce społecznej. Ponadto w zarządzaniu jakością kształcenia akcentuje się propagowanie zaangażowania studentów w życie Uczelni oraz kształtowanie wśród kadry akademickiej oraz studentów postaw pro jakościowych. Uczelnia kultywuje tradycje salezjańskie dbając o kształcenie i wychowanie studentów na ludzi mądrych, prawych i kompetentnych mających poczucie odpowiedzialności zawodowej i obywatelskiej. Podkreśla się nabycie kompetencji społecznych, pozwalających na profesjonalne i etyczne zachowania w finansowej dziedzinie życia gospodarczego i społecznego. Stąd w programie studiów znajdują się takie przedmioty jak: Katolicka nauka społeczna, Psychologia społeczna, Filozofia, Etyka, Demografia, których treści wspomagają realizację założonych w misji celów kształcenia.

Koncepcja kształcenia zachowuje ogólnoakademicki profil kierunku *finanse i rachunkowość* wyodrębniony z obszaru nauk społecznych w dziedzinie nauk ekonomicznych wskazując jako dyscypliny podstawowe: ekonomia i finanse.

Kształcenie na kierunku „*finanse i rachunkowość*” zakłada, iż absolwenci będą przygotowani do pracy w różnych podmiotach gospodarczych, instytucjach finansowych, jednostkach sektora finansów publicznych oraz służbach finansowo - księgowych jednostek gospodarczych. Celem kształcenia jest właściwa równowaga między kreowaniem wiedzy i umiejętności, które pozwolą na uzyskanie kompetencji właściwych dla danego kierunku. Program kształcenia zakłada znaczący udział treści kształcenia wykorzystujących metody statystyczne i ekonometryczne, co dla kompetencji absolwenta kierunku *finanse i rachunkowość* jest niezwykle istotne i pożądane. Stąd w programie studiów znajdują się takie przedmioty jak: ekonometria i modele decyzyjne, Statystyka matematyczna i ekonomiczna, Matematyka finansowa, Ekonometria modele opisowe.

Koncepcja kształcenia realizuje cele strategiczne wytyczone w Strategii Rozwoju Uczelni na lata 2014-2020, w tym:

- Przestrzeganie wartości akademickich opartych na tradycjach salezjańskich
- Dbłość o wysoką jakość procesu kształcenia i badań naukowych
- Sprawność organizacyjną
- Współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym

W Strategii rozwoju Uczelni podkreśla się zadania doskonalenia jakości nauczania i systematyczne podnoszenie poziomu dotychczasowej oferty edukacyjnej, dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, rozwijanie kontaktów i współpraca z absolwentami Uczelni, oferowanie interdyscyplinarnych treści kształcących kompetencje

kluczowe poszukiwane na rynku pracy. Koncepcja kształcenia kierunku pożytkuje efekty współpracy Uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym orientując program studiów na oczekiwania rynku pracy. Z kolei troska o jakość kształcenia wspomagana jest zasadami określonymi w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia oraz propagowaniem przez władze Uczelni postaw pro jakościowych, w tym codziennej postawy kadry w relacji ze studentami. Przestrzeganie wartości akademickich opartych na tradycjach salezjańskich wspierane jest jak już wspomniano między innymi przez treści kształcenia zawarte w przedmiocie Katolicka nauka społeczna. Raport samooceny podkreśla iż „Uczelnia oprócz przekazywania wiedzy, proponuje młodym ludziom odpowiednią formację moralną i duchową, istotną dla kształtowania dojrzałości społecznej, odpowiedzialnej postawy obywatelskiej oraz rozumienia i doceniania etosu rzetelnej pracy. Natomiast w procesie dydaktycznym i wychowawczym dąży do wypracowania i ugruntowania u studenta poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje zawodowe oraz do kształtowania postawy zaangażowania społecznego i obywatelskiego”.

Koncepcja kształcenia kierunku *finanse i rachunkowość* zakłada, iż absolwent studiów I stopnia posiada wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu nauk ekonomicznych, w tym w szczególności finansów i rachunkowości, funkcjonowania instytucji finansowych, ze szczególnym uwzględnieniem zakładów ubezpieczeń i banków oraz posiada umiejętności identyfikowania i analizowania zjawisk gospodarczych oraz procesów w szeroko rozumianym sektorze finansowym (na rynku pieniężnym i kapitałowym). Rozumie przyczyny i skutki występowania zjawisk gospodarczych na szczeblu mikro, mezo i makroekonomicznym w warunkach otwartej gospodarki rynkowej. Potrafi pozyskiwać i przetwarzać materiały źródłowe z zakresu finansów i rachunkowości i innych nauk ekonomicznych, a następnie je prawidłowo analizować w oparciu o współcześnie stosowane metody analizy finansowo-ekonomicznej i wykorzystywać je do zarządzania jednostką. Potrafi przeprowadzić analizy i dokonać oceny sytuacji majątkowo-finansowych jednostek gospodarczych bez względu na ich profil, jak i formę prawną oraz strukturę organizacyjną, czy też rozmiary działalności. Oferowane treści kształcenia pozwalają na realizację zakładanej koncepcji kształcenia i określonej sylwetki absolwenta kierunku *finanse i rachunkowość*.

Koncepcja kształcenia zachowuje różnorodność programu kształcenia poprzez treści oferujące wiedzę z zakresu ekonomii i finansów, w tym finansów publicznych, przedsiębiorstw, rachunkowości, a także z zakresu metod statystyczno-ekonometrycznych, która we współczesnym programie kształcenia wizytowanego kierunku zachowują szczególną wartość oczekiwaną przez rynek pracy. Różnorodność koncepcji kształcenia przejawia się również w oferowaniu treści nauk społecznych, w tym z zakresu katolickiej nauki kościoła, psychologii społecznej, etyki, co czyni ofertę kształcenia zapewniającą szerszą paletę wiedzy integrującą nauki ekonomiczne i społeczne z nasyceniem w narzędzia analityczne wykorzystujące metody statystyczne i ekonometryczne.

Z uwagi na bardzo małe rozmiary kształcenia oferta nie przewiduje szerokiej palety specjalności. Prowadzone są dwie specjalności, tj. rachunkowość i zarządzanie finansami oraz bankowość. Różnorodność koncepcji kształcenia widoczna jest również w zdefiniowaniu przez Uczelnie kompetencji absolwenta, które uwzględniają zawodowe właściwości, jak i wymiar etyczny zawodu. Podkreśla się bowiem, że: „*Kompetencje społeczne absolwenta to: umiejętność współpracy i aktywnego działania w zespole, uczciwość i odpowiedzialność w ocenie zjawisk finansowych i bilansowych, wykształcenie dążenia do ustawicznego podnoszenia kwalifikacji zawodowych, posiadanie umiejętności samodzielnego i kreatywnego myślenia, nastawienie na podjęcie i utrzymanie pracy zawodowej, wykonujący pracę zgodnie z kodeksem zawodowej etyki w rachunkowości i finansach i zasadami dobrych praktyk, chętny do pomocy w adaptacji studentów z innych krajów.*”

1.2).

Pierwotna koncepcja kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* została przygotowana, przez zespół pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni tworzących tzw. Radę Programową Uczelni oraz reprezentantów studentów wchodzących w skład Samorządu Studenckiego. Uczelnia podjęła współpracę z przedstawicielami rynku pracy i powołała Radę Biznesu. W skład 6 osobowej Rady Biznesu wchodzi: Prezes Krajowej Izby Gospodarczej i Regionalnej Izby Gospodarczej w Łodzi oraz prezesi czterech spółek oraz przedstawiciel kancelarii adwokackiej i dyrektor szkoły językowej w Łodzi.

Modyfikacja koncepcji kształcenia, w tym dostosowanie jej do Krajowych Ram Kwalifikacji odbyły się przy aktywnej współpracy władz Uczelni, kadry akademickiej, w tym w szczególności Rady Programowej, studentów i przedstawicieli Rady Biznesu oraz absolwentów Uczelni, co znajduje odzwierciedlenie w przedstawionych podczas wizytacji protokołach spotkań Rady Biznesu, Rady Programowej, jak i posiedzeń senatu Uczelni. Koncepcja kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* została zaakceptowana i przyjęta przez Senat Uczelni.

Program studiów jest na bieżąco monitorowany przez współpracujących ze sobą interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, w efekcie czego dokonano m.in. kilku zmian w planach studiów. Uczelnia deklaruje, iż w przyszłości w procesie oceny będą brane pod uwagę również opinie absolwentów kierunku, których pierwszy rocznik, po zmianie właściciela oraz reaktywowaniu działalności Szkoły, zakończy edukację w roku akademickim 2014/2015.

Jedno ze wspólnych spotkań Rady Programowej Uczelni, Samorządu Studenckiego, Rady Biznesu i przedstawicieli Stowarzyszenia absolwentów SWSEiZ była dyskusja nad projektem Strategii rozwoju Uczelni na lata 2014 – 2020. W strategii tej założono priorytetową rolę kierunku *finanse i rachunkowość* zwracając uwagę na konieczność szerokiego uwzględniania potrzeb pracodawców w procesie kształcenia studenta i jego przygotowania do wykonywania zawodu lub dalszej edukacji.

Udział studentów jako interesariuszy wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* był skromny. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że studenci oraz absolwenci brali udział w pracach związanych z przygotowaniem zmian programowych na wizytowanym kierunku studiów, które miały miejsce w 2012 roku..

Studenci mają zapewniony udział w posiedzeniach Senatu z uwzględnieniem minimum 20% liczby członków, zgodnie z art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci mają możliwość wpływania na określenie perspektyw rozwoju kierunku poprzez udział w połączonym posiedzeniu Rady Programowej Uczelni, Samorządu Studenckiego, Rady Biznesu, Rady Pracodawców oraz przedstawicieli absolwentów SWEiZ. W opinii ZO PKA należy rozważyć włączenie studentów w skład Rady Programowej Uczelni, aby w pełni i z prawem głosu mogli uczestniczyć we wszystkich jej posiedzeniach.

Studenci w czasie spotkania z ZO PKA potwierdzili, że ze względu na niestacjonarny charakter studiów nie chcą angażować się w prace nad rozwojem kierunku.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Koncepcja kształcenia kierunku finanse i rachunkowość zachowuje pełną zgodność z misją Uczelni i jej strategią rozwoju.

1.2) W budowaniu koncepcji kształcenia kierunku finanse i rachunkowość uczestniczy kadra akademicka, studenci oraz przedstawiciele Rady Biznesu. Studenci mają zapewniony udział w procesie określania koncepcji kształcenia na wizytowanym

kierunku. Należy wzmocnić udział studentów w procesie określania koncepcji i perspektyw rozwoju kierunku.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą Nr 10/2012 z dnia 27 września 2012 r. Senat zatwierdził - zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji – efekty kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych w Uczelni od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla ocenianego kierunku studiów (załącznik nr 2 – studia pierwszego stopnia do wymienionej uchwały).

W czasie wizytacji przedstawiono protokół z posiedzenia Senatu, w czasie którego był zatwierdzony wymieniony wyżej dokument.

Kierunek *finanse i rachunkowość* został przyporządkowany do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych jako kierunek o profilu ogólnoakademickim. Do budowy kierunkowych efektów kształcenia wykorzystano wszystkie efekty z obszaru nauk społecznych. W zakresie wiedzy określono 11 efektów, w zakresie umiejętności - 7 oraz 7 efektów z zakresu kompetencji społecznych. W Raporcie samooceny zostało wskazane umiejscowienie kierunku w obszarach kształcenia oraz dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia następująco :

- obszar nauk społecznych - dziedzina nauk ekonomicznych
  - dyscypliny: finanse oraz ekonomia, nauki i zarządzania,
- dziedzina nauk społecznych:
  - dyscypliny: socjologia, psychologia;
- dziedzina nauk prawnych
  - dyscyplina – prawo;
- obszaru nauk ścisłych - dziedzina nauk matematycznych
  - dyscypliny: matematyka, informatyka, matematyka stosowana i modelowanie matematyczne;
- obszar nauk humanistycznych: - dziedzina nauk humanistycznych:
  - dyscyplina: filozofia.

Tak szerokie umiejscowienie jest wynikiem analizy treści programowych poszczególnych przedmiotów, a nie analizy sformułowanych kierunkowych efektów kształcenia. To, że wśród przedmiotów występuje *matematyka finansowa*, nie oznacza, w opinii zespołu PKA, konieczności wskazania subdyscypliny matematyka stosowana.

Po przeanalizowaniu kierunkowych efektów kształcenia właściwym sposobem przypisania kierunkowych efektów kształcenia do obszarów kształcenia będzie wskazanie tylko obszaru nauk społecznych z następującymi dziedzinami i dyscyplinami:

- dziedzina nauk ekonomicznych
  - dyscypliny: **finanse (wiodąca)** oraz ekonomia, nauki o zarządzaniu,
- dziedzina nauk społecznych:
  - dyscypliny: psychologia;
- dziedzina nauk prawnych
  - dyscyplina: prawo.

Obszar nauk ścisłych i humanistycznych ma znikomy udział i stanowi tylko element wspomagający dla realizacji wybranych treści kształcenia. Program kształcenia przewiduje dwie specjalności: *Rachunkowość i zarządzanie finansowe w przedsiębiorstwach, bankowości i ubezpieczeniach* oraz *Bankowość*. Dla specjalności nie sformułowano efektów modułowych, ani nie wyróżniono spośród efektów kierunkowych efektów przyporządkowanych tylko dla

specjalności. Wszystkie efekty przedmiotowe są przypisywane bezpośrednio do kierunkowych efektów kształcenia. Wybór jednej ze specjalności zawsze gwarantuje osiągnięcie wszystkich kierunkowych efektów kształcenia. Przedmiotowe efekty kształcenia są prezentowane w sylabusach – kartach przedmiotu.

Opis przedmiotowych efektów kształcenia najczęściej obejmuje od jednego do trzech specyficznych efektów przedmiotowych w każdej kategorii: wiedzy, umiejętności i kompetencji. Każdy efekt jest powiązany z efektem kierunkowym, co umożliwiło zbudowanie macierzy przyporządkowania pomiędzy efektami przedmiotowym, a efektami kierunkowymi. Efekty przedmiotowe każdego zajęcia są przyporządkowane od dwóch (język obcy) do 15 kierunkowych efektów kształcenia (rachunkowość zarządcza), a liczba przypisanych przedmiotów do poszczególnych kierunkowych efektów kształcenia wynosi od 3 do 57 na ogólną liczbę 66 przedmiotów. Duża liczba przepisanych efektów przedmiotowych wiąże się z efektami określonymi dla kompetencji społecznych – potrzebą samokształcenia i uzupełniania wiedzy i umiejętności.

Cele i efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji zostały w każdym sylabusie określone prawidłowo. Realizacja kierunkowych efektów kształcenia w ramach programu studiów została wskazana w macierzy odniesienia efektów kierunkowych poszczególnych przedmiotów. Pozwala to na ocenę możliwości realizacji efektów kierunkowych przez realizację celów i efektów szczegółowych. Efekty szczegółowe na poziomie przedmiotów konkretyzują i uszczegóławiają efekty kierunkowe. Sylabus praktyki zawodowej (4 tygodnie) zawiera 6 szczegółowych efektów kształcenia, które wyraźnie korespondują z kierunkowymi efektami. Student posiada możliwość konfrontacji wiedzy akademickiej z praktyczną stroną działalności poszczególnych działów oraz kulturą organizacyjną danego podmiotu, oraz praktycznymi aspektami stosowania wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości uzyskanej w trakcie pierwszych dwóch lat studiów, poznaje systemy zarządzania funkcjonującymi oraz specyfiką pracy na różnych stanowiskach w danej organizacji.

Efekty wskazują, że student jest przygotowany do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach wykonując zawód związany z kierunkiem: *finanse i rachunkowość*. Student dostrzega i formułuje problemy badawcze, jest kreatywny w poszukiwaniach informacji i sposobów rozwiązywania problemów.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia, wraz ze wskazanymi teściami i metodami kształcenia i weryfikowania tworzą spójną całość dla kierunku *finanse i rachunkowość*.

Kierunkowe efekty kształcenia są dostępne na tablicach ogłoszeń przed dziekanatem, a także na stronie internetowej Uczelni przy opisie kierunku *finanse i rachunkowość*. Strona internetowa zawiera także program studiów dla rekrutacji 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015, czyli dla wszystkich roczników i kierunków studiów realizowanych na Uczelni.

2.2).

Kierunkowe i szczegółowe (przedmiotowe) efekty kształcenia zostały dla ocenianego kierunku studiów sformułowane w sposób zrozumiały. Ich określenie zostało oparte na terminologii zastosowanej przy formułowaniu wzorcowych efektów kształcenia dla nauk społecznych oraz dziedziny i dyscyplin nauki, do których przyporządkowano kierunek studiów. Kierunkowe efekty kształcenia przyjęte przez Uczelnię ujęte zostały w formie zestawień tabelarycznych określających efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz wskazano przyporządkowania poszczególnych efektów do efektów z obszaru nauk społecznych profil ogólnoakademicki (S1A_XXX). Opis efektów nawiązuje do terminologii dyscyplin naukowych z których one się wywodzą. Można zatem stwierdzić, że efekty kształcenia zostały określone dla ocenianego kierunku studiów w sposób zrozumiały dla odbiorców informacji i pozwalają na stworzenie w pełni przejrzystego systemu ich weryfikacji.

W ocenie studentów efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny, dodatkowo nauczyciele akademicy podczas pierwszych zajęć omawiają opis zakresu zakładanych efektów kształcenia ze studentami, komentują zawarte w nich treści, precyzują, jakie mają oczekiwania wobec nich, wyjaśniają ewentualne wątpliwości.

Studenci wizytowanego kierunku są zaznajomieni z efektami kształcenia, które ocenili jako sformułowane w sposób zrozumiały. Mają świadomość rodzaju i zakresu wiedzy oraz umiejętności, jakie uzyskają po zakończeniu studiów. Opis zakładanych efektów kształcenia jest dostępny w kartach przedmiotów, z którymi studenci mogą zapoznać się w dziekanacie. Studenci pozytywnie ocenili system upowszechniania informacji przyjęty na Wydziale.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta prowadzona jest prawidłowo.

Przechowywanie efektów kształcenia. W Uczelni obowiązuje Zarządzenie Nr 13/2012 Rektora z dnia 29 października 2012 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kancelaryjnej, oraz Zarządzenie Nr 12/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji archiwalnej, których celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych i archiwalnych. W instrukcji tej określono zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych oraz tryb przekazywania do Archiwum Uczelni.

Zarządzeniem nr 11/2012 Rektora z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad archiwizacji prac semestralnych studentów, w którym określono zasady przechowywania pisemnych prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych potwierdzających uzyskanie przez studentów założonych efektów kształcenia określił okres przechowywania przez prowadzących zajęcia dydaktyczne dokumentacji potwierdzającej wyniki prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych wynoszący rok po zakończeniu roku akademickiego, w którym powstały. W przypadku ustnej weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia nauczyciel akademicki składa w Dziekanacie zestaw pytań, które były podstawą wystawianych ocen.

System oceny realizacji efektów określony jest w Regulaminie Studiów, w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów, a w szczególności w kartach przedmiotów - sylabusach. Wszystkie elementy systemu oceny określone są w sposób zrozumiały i przystępny. Podane są w formie umożliwiającej zrozumienie zasad dokonywania przez Uczelnię oceny realizacji przyjętych dla danego kierunku studiów efektów kształcenia. Wskazuje w oparciu o jakie metody dokonywana jest weryfikacja tych celów i efektów, chociaż na części kart jest wpis typu egzamin ustny/pisemny. Zapis ten jest uściślany przez wykładowcę na pierwszych zajęciach dydaktycznych, ale dla przejrzystości systemu powinno być wskazanie jednoznaczne, a czasami nawet rozwinięte, czy egzamin zawiera odpowiedzi na pytania otwarte, czy test wielokrotnego wyboru, itp. System ten należy uznać za poprawny i dostosowany do potrzeb ocenianego kierunku studiów.

Informacje dotyczące systemu weryfikacji zakładanych celów i efektów kształcenia nie jest dostępny na stronie intranetowej, tylko podawany jest przez prowadzących zajęcia z poszczególnych przedmiotów w ramach pierwszego spotkania ze studentami. Uczelnia zapewnia, że z chwilą uruchomienia internetowego serwisu wewnętrznego wymagającego logowania, to będzie powszechny dostęp dla każdego studenta.

Studenci wskazali, że system oceny efektów kształcenia jest powszechnie dostępny, studenci wiedzą, jakie efekty kształcenia powinni osiągnąć, aby dostać określoną notę z egzaminu czy zaliczenia. Są oni poinformowani, jakie są wymagania egzaminacyjne, a także jak skonstruowany jest system punktowania i oceniania.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia związanych z poszczególnymi przedmiotami określone są w sylabusach przedmiotów. Weryfikacji podlegają efekty kształcenia ujęte w

trzech kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sposoby weryfikacji są dostosowane do charakteru każdego przedmiotu i form zajęć. Jako narzędzia weryfikacji stosowane są: sprawdziany ustne polegające na omówieniu zagadnień problemowych, sprawdziany pisemne polegające na rozwiązywaniu zadań problemowych, sprawdziany testowe o charakterze otwartym, sprawdziany testowe zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, prace indywidualne i zespołowe w formie prezentacji i projektów, indywidualne i zespołowe zadania praktyczne, sprawozdania z przebiegu i wyników wykonania zadań praktycznych, aktywność na zajęciach i w dyskusjach.

System weryfikacji efektów kształcenia przewiduje, że uzyskanie przypisanej do przedmiotu liczby punktów i pozytywnej oceny wymaga osiągnięcia przez studenta wszystkich efektów kształcenia na poziomie co najmniej minimalnym.

Można zatem stwierdzić, że na ocenianym kierunku studiów funkcjonuje kompletny system weryfikacji efektów kształcenia uwzględniający wszystkie ich kategorie i oparty na odpowiednich sposobach weryfikacji.

Zdaniem studentów zakładane efekty kształcenia są weryfikowane we wszystkich trzech obszarach (wiedza, umiejętności, kompetencje), a sposób weryfikacji jest dostosowany do każdego z nich. Oceniane są zarówno kompetencje miękkie, wskazane umiejętności, jak i wiedza.

Stosowany w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów system weryfikacji efektów kształcenia składa się z trzech elementów: oceny realizacji efektów kształcenia przyjętych dla każdego z przedmiotów, oceny realizacji efektów kształcenia ustalonych dla praktyki zawodowej oraz końcowej weryfikacji efektów kształcenia w ramach procesu dyplomowania. System weryfikacji efektów kształcenia przewiduje ich regularne mierzenie i ocenę w trakcie całego procesu kształcenia. Weryfikacja postępów studentów w nauce dokonywana jest w trakcie zajęć oraz w ramach sesji egzaminacyjnych. Podstawowym okresem rozliczeniowym jest semestr. Jego zaliczenie wymaga uzyskania zaliczenia wszystkich przedmiotów ujętych w planie studiów, a tym samym realizacji związanych z nimi efektów kształcenia. Weryfikacji efektów kształcenia określonych dla praktyki zawodowej dokonuje opiekun praktyk i dziekan.

Proces dyplomowania jest poddany regulacjom zawartym w Regulaminie Studiów dostępnym dla studentów w systemie informatycznym Uczelni. Regulamin w sposób kompleksowy określa zasady dyplomowania. Zgodnie z jego postanowieniami temat pracy dyplomowej powinien odpowiadać kierunkowi i specjalności studiów. Promotorem pracy może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy bądź stopień naukowy. Wykazy promotorów prowadzących seminaria dyplomowe oraz zakresy tematyczne seminariów ustalane są przez dziekanów. Prace dyplomowe stanowiące efekt seminarium dyplomowego oceniane są przez promotora i recenzenta. Analiza tematów prac dyplomowych realizowanych w roku 2014/2015 wskazuje, że wszystkie są zgodne z kierunkiem studiów.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej oraz spełnienie wszystkich wymagań wynikających z planu studiów. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powoływaną przez dziekana, w skład której wchodzi jako przewodniczący dziekan bądź inny nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy bądź stopień naukowy, promotor i recenzent. W ramach egzaminu dyplomowego student odpowiada na dwa pytania egzaminacyjne. Weryfikacji podlegają wiedza i umiejętności zdobyte w trakcie studiów z zakresu przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych. Dla obron 2014/2015 lista 24 pytań kierunkowych jest ogłaszana studentom i znana prawie rok wcześniej (Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 1/2014-2015 Dziekana Wydziału Społeczno - Ekonomicznego SWEiZ w Łodzi).

Ostateczna ocena ze studiów wystawiana jest jako suma 0.60 średniej ocen ze studiów i po 0.20 oceny pracy i egzaminu dyplomowego.

Na tej podstawie można stwierdzić, że system weryfikacji efektów kształcenia stosowany w Uczelni umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach, a w szczególności w ramach procesu dyplomowania.

Odsiew studentów na kierunku *finanse i rachunkowość* jest nieznaczny na poszczególnych latach. Stosunkowo największy jest na roku pierwszym i kształtuje się w granicach do 10%. Na roku drugim odsiew jest nieco mniejszy i wynosi do 5%. Natomiast na trzecim roku liczba studentów jest względnie stabilna.

Uczelnia jako główne przyczyny odsiewu na ocenianym kierunku podaje:

- brak postępów w nauce i niezaliczenie semestru studiów (tego typu selekcja ma miejsce w największym zakresie na pierwszym roku studiów),
- rezygnacja ze studiów (następuje ona w szczególności w wyniku przeniesień na niepłatne studia w Uczelniach publicznych),
- brak uregulowania zobowiązań finansowych wobec Uczelni ze względu na trudności finansowe studentów.

Uczelnia dokonuje analizy odsiewu po zakończeniu semestru i stanowi to przedmiot zainteresowania władz rektorskich.

Uczelnia w bardzo wąskim zakresie wykorzystuje metody zdalnego nauczania blended learning.. Wymiana materiałów dydaktycznych pomiędzy wykładowcą a studentem odbywa się drogą mailową.

Studenci oceniają system weryfikacji efektów kształcenia jako zrozumiały, sprawiedliwy i konsekwentnie realizowany. Prowadzący zajęcia również przestrzegają ustalonych na pierwszych zajęciach zasad. Według studentów system weryfikacji ich osiągnięć jest dostosowany do charakteru kierunku i jest przeprowadzany poprzez testy, kolokwia, kartkówki, ćwiczenia oraz egzaminy w formie pisemnej. Studenci mają dostęp do swoich prac i ocen. Regulamin studiów gwarantuje im prawo wglądu do pracy przez 3 miesiące od podania ocen. Szczegółowe sposoby oceny efektów kształcenia zostały określone w sylabusach przedmiotów.

Weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się również w zakresie praktyk zawodowych. Efekty kształcenia zostały zdefiniowane w sylabusie. Zaliczenia praktyk i oceny osiągniętych efektów kształcenia dokonuje dziekan na podstawie dziennika praktyk i zaświadczenia z odbycia praktyki, udziału w obozie naukowym lub pracy zawodowej. Na wizytowanym kierunku wszyscy studenci zaliczyli praktykę na podstawie obecnej pracy zawodowej.

2.4)

Na wizytowanym kierunku obecnie nie prowadzi się badania losów zawodowych absolwentów, głównie ze względu na brak absolwentów przez ostatnie lata. Jednostka utrzymuje jednak nieformalne kontakty z pojedynczymi absolwentami, czego rezultatem jest zauważalna obecność przedstawicieli absolwentów w spotkaniach różnych zespołów odpowiedzialnych za doskonalenie procesu kształcenia, co ocenia się pozytywnie.

Procedury Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia przewidują badanie losów absolwentów. Zakłada się, że w procesie monitorowania na rynku pracy uzyskanych przez studentów i absolwentów Uczelni efektów w zakresie wiedzy, kompetencji i umiejętności, ich zbieżności z założonymi efektami kształcenia i współpracy w opracowywaniu i weryfikowaniu koncepcji kształcenia uczestniczą interesariusze zewnętrzni, tj. Rada Biznesu i przedstawiciele Stowarzyszenia Absolwentów SWSEiZ. Ich opinie, jak też opinie poszczególnych nauczycieli akademickich odnoszące się do procesu kształcenia i potrzeb jego weryfikacji, przekazywane za pośrednictwem Kierowników Katedr i organów Uczelni, uwzględniane są następnie przez Radę Programową. Powyższe zapisy w procedurach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości będą wykorzystywane po wypuszczeniu pierwszych absolwentów Uczelni, co nastąpi po pierwszych obronach w 2014/2015 roku.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Prace dyplomowe (absolwentów Salezjańskiej Wyższej Szkoły Ekonomii i Zarządzania) były zgodne z zakresem kierunku *finanse i rachunkowość*. Zespół oceniający zapoznał się z tematami prac realizowanymi w roku akademickim 2014/2015. Są one zgodne z zakresem ocenianego kierunku.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Występuje zgodność założonych celów oraz kierunkowych i szczegółowych efektów kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, a także z koncepcją rozwoju kierunku. Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia tworzą spójny system umożliwiający realizację przyjętych dla kierunku celów kształcenia. Zapewniono możliwość osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów oraz praktyk zawodowych.

2.2) Efekty kształcenia zostały określone w sposób zrozumiały dla odbiorców informacji i pozwalają na stworzenie w pełni przejrzystego systemu ich weryfikacji. Studenci znają efekty kształcenia. Mają świadomość rodzaju i zakresu wiedzy oraz umiejętności, jakie uzyskają po zakończeniu studiów.

2.3) Na ocenianym kierunku studiów funkcjonuje system weryfikacji efektów kształcenia uwzględniający wszystkie ich kategorie i oparty jest na tradycyjnych sposobach weryfikacji. System ten obejmuje wszystkie etapy procesu kształcenia i jest odpowiednio wystandaryzowany. Studenci mają dostęp do informacji na temat systemu oceniania. W opinii studentów metody weryfikacji efektów są poprawne.

2.4) Uczelnia przygotowuje system służący do monitorowania losów absolwentów i przeprowadzi pierwsze badania przyszłych absolwentów, których wyniki posłużą do ewaluacji programu kształcenia. Utrzymuje się nieformalne kontakty z poszczególnymi absolwentami, oraz włącza absolwentów w gremia funkcjonujące na Uczelni związane z rozwojem wizytowanego kierunku

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Senatu, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Senat.

Na mocy Uchwały nr 11/2012 z dnia 27 września 2012 r. Senat uchwalił programy kształcenia dla prowadzonych kierunków studiów realizowanych od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla ocenianego kierunku *finanse i rachunkowość*.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu w czasie których były zatwierdzone zostały wymienione wyżej dokumenty.

Jako cel kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* Uczelnia wskazała w Raporcie samooceny (str. 3) oraz w programie kształcenia na kierunku „*finanse i rachunkowość*” ma na celu przygotowanie studentów do pracy w różnych podmiotach

gospodarczych, instytucjach finansowych, jednostkach sektora finansów publicznych oraz służbach finansowo - księgowych jednostek gospodarczych. Program studiów jest tak konstruowany, aby absolwenci mogli podejmować pracę na stanowiskach wymagających statusu wykształcenia wyższego w wymienionych miejscach pracy, jak i kontynuować studia na drugim stopniu na tym samym lub różnych pokrewnych kierunkach. Jednocześnie, programy nauczania uwzględniają wymagania Ministra właściwego dla Szkolnictwa Wyższego. Natomiast cele kształcenia określone w kartach przedmiotów sformułowane są w sposób prawidłowy i odpowiadają szczegółowym efektom kształcenia. Ich realizacja pozwala na ukształtowanie struktury kwalifikacji absolwenta odpowiadającej studiom pierwszego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość*.

W tym aspekcie podstawowe znaczenie mają odpowiednie elementy zawarte w kartach przedmiotów (sylabusach). Wskazano w nich za pomocą jakich treści programowych, metod dydaktycznych i sposobów oceny realizowany jest każdy ze szczegółowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Szczególną przydatność dla weryfikacji realizacji szczegółowych efektów kształcenia mają zawarte w kartach przedmiotów matryce wskazujące za pomocą jakich treści programowych jest realizowany każdy z efektów szczegółowych, w oparciu o jakie narzędzia dydaktyczne oraz jakie są stosowane formy sprawdzenia realizacji każdego z efektów.

Uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia pierwszego stopnia tylko w formie studiów niestacjonarnych, które trwają 6 semestrów. Program studiów niestacjonarnych obejmuje łącznie 1146 godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych w formie wykładów i ćwiczeń.

W ramach rachunku liczby godzin składających się na realizację programu studiów Uczelnia uwzględnia godziny wykładowe w wymiarze 662 godzin, ćwiczeń (laboratoriów) 484 godziny oraz pracy własnej 3404 godziny. Łącznie daje to 4550 godzin dla każdej specjalności studiów.

Plan studiów jest ujęty w 3 moduły :

1. Moduł ogólnouczelniany: 374 godziny, które obejmuje takie przedmioty, jak: Język obcy, Język obcy specjalistyczny, Podstawy socjologii, Statystyka opisowa, Ochrona własności intelektualnej, Elementy logiki, Katolicka nauka społeczna, Psychologia społeczna, Filozofia, Etyka, Demografia, Technologie informacyjne, Podstawy prawa UE, Wychowanie fizyczne;
2. Moduł podstawowy: 583 godziny, które obejmują takie przedmioty jak: Mikroekonomia, Makroekonomia, Matematyka, Podstawy prawa, Podstawy finansów, Podstawy rachunkowości, Rachunkowość finansowa, Bankowość, Finanse publiczne i prawo finansowe, Finanse przedsiębiorstwa, Statystyka matematyczna i ekonomiczna, Matematyka finansowa, Analiza finansowa, Rynki finansowe, Ekonometria - modele decyzyjne, Ekonometria - modele opisowe, Ubezpieczenia oraz Organizacja i zarządzanie;
3. Moduł wybieralny – specjalnościowy: 189 godzin, obejmuje przedmioty do wyboru, seminarium dyplomowe oraz przedmioty specjalnościowe. Moduł ten należy powiększyć o 120 godzin praktyki zawodowej.

Uczelnia oferuje na ocenianym kierunku studiów 2 specjalności: Rachunkowość i zarządzanie finansowe w przedsiębiorstwach, bankowości i ubezpieczeniach oraz Bankowość. Specjalności te są zgodne pod względem nazwy i treści programowych z kanonem wiedzy kierunku *finanse i rachunkowość*.

Na ocenianym kierunku studiów jako dominujące formy prowadzenia zajęć stosowane są wykłady i ćwiczenia. Na studiach niestacjonarnych w formie wykładu prowadzone są zajęcia o łącznym wymiarze godzin wynoszącym 662, a na ćwiczenia przypada 484 godzin, w tym 120 z języka obcego i 60 związanych z procesem dyplomowania.. Takie proporcje obydwu form zajęć są właściwe dla ogólnoakademickiego profilu kształcenia.

Sylabusy przedmiotów posiadają niezbędne podstawowe informacje :

1. ogólne informacje o przedmiocie
2. opis efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu

3. cele i metody prowadzonych zajęć
4. treści kształcenia i wykaz literatury
5. wymiar godzinowy zajęć oraz nakład pracy własnej studenta

Niektóre przedmioty posiadają ograniczony wykaz wymaganej i zalecanej literatury w postaci jednej pozycji. Zespół Oceniający proponuje kompleksową analizę Sylabusów pod kątem sposobów weryfikacji i stopnia osiągnięcia efektów kształcenia oraz literatury.

Stosowane są, zgodnie z informacjami zawartymi w sylabusach, zróżnicowane metody dydaktyczne: prezentacje multimedialne, dyskusje problemowe, analiza tekstów, analiza danych ekonomicznych z dyskusją, praca w grupie, opracowanie projektu, rozwiązywanie przypadków, analiza studiów przypadku. Należy wskazać, że w odniesieniu do większości przedmiotów przewidziano przygotowywanie przez studentów projektów. Dla każdego przedmiotu przewidziano przeciętne 3-4 metody prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym aktywizujące. Narzędzia dydaktyczne są odpowiednio dostosowane do charakteru przedmiotu.

Kształcenie na odległość na ocenianym kierunku prowadzone jest w formie blended e-learning. Studenci otrzymują od prowadzących zajęcia materiały dydaktyczne za pośrednictwem poczty internetowej.

Na podstawie powyższej analizy można stwierdzić, że czas trwania kształcenia, dobór treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia umożliwiają w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

W ocenie studentów program kształcenia, treści kształcenia oraz formy zajęć dydaktycznych są dobrane prawidłowo. Studenci wskazali, że sekwencja przedmiotów w programie studiów jest odpowiednia. Zgodnie z opinią uczestników spotkania z Zespołem Oceniającym PKA na początku uczestniczą oni w przedmiotach ogólnych, a w kolejnych latach edukacji ich wiedza jest uszczegółowiana. Na platformie SUSZI studenci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach na odległość, tam właśnie przesyłane są wszelkie materiały dydaktyczne, zadania domowe oraz projekty do napisania. Studenci mają także możliwość pisania niektórych egzaminów w formie elektronicznej (które automatycznie są sprawdzane przez system).

System punktacji ECTS stosowany w SWEiZ w Łodzi oparty jest na zasadach przyjętych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów. System punktacji jest przez Uczelnię w sposób jednolity stosowany w odniesieniu do wszystkich form studiów. Liczba punktów przyporządkowanych do przedmiotów ujętych w planie studiów każdego semestru jest nie mniejsza niż 30, a dla roku studiów wynosi co najmniej 60. Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów realizowany w ramach 6 semestrów przyjmuje łączną liczbę 186 punktów ECTS z nierównomiernym ich rozkładem w semestrach (30, 36, 32, 29, 29, 30). Punkty ECTS zostały przyporządkowane do wszystkich przedmiotów ujętych w planie studiów. Jako warunek uzyskania przez studenta przypisanej do przedmiotu liczby punktów ECTS przyjmuje się spełnienie przez niego wszystkich wymagań określonych dla danego przedmiotu związanych z jego zaliczeniem.

Uczelnia zapewniła studentom na ocenianym kierunku studiów możliwość wyboru części przedmiotów. Obejmuje to takie zajęcia jak: język obcy, przedmioty ujęte w ramach specjalności, seminarium dyplomowe oraz praktyka zawodowa, co stanowi 72 punkty ECTS (38%). Liczba punktów ECTS przypisanych do przedmiotów do wyboru pozwala na spełnienie wymogu określonego w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5.10.2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA wskazali, że wiedzą czym są punkty ECTS i znają zasady ich przyznawania. W ich ocenie zostały one w sposób prawidłowy i rzetelny przypisane poszczególnym przedmiotom, nakład pracy konieczny do osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia jest adekwatny do liczby punktów ECTS.

Plan studiów niestacjonarnych na ocenianym kierunku przewiduje właściwą sekwencję przedmiotów. Przedmioty przekazujące wiedzę ogólną i wspomagające realizowane są przez cztery pierwsze semestry. Nauka języka obcego odbywa się przez pierwsze cztery semestry, co jest rozwiązaniem prawidłowym. Przedmioty składające się na moduł podstawowy są w większości realizowane od semestru 3 do semestru 6, co jest zasadne z punktu widzenia przekazywanych w ich ramach treści programowych. Przedmioty z modułu przedmioty specjalnościowe realizowane są zasadnie w semestrze 5 i 6.

Można stwierdzić, że ogólnie układ czasowy realizacji przedmiotów jest prawidłowy. Zastrzeżenia ze względu na powiązania z innymi przedmiotami budzi jedynie lokalizacja przedmiotu Technologie informacyjne na 5 semestrze. Trochę szkoda, że wśród propozycji programowych brak jest kształcenia umiejętności wykorzystania metod informatycznych w rachunkowości. Zespół oceniający dostrzega konieczność rozważenia możliwości wykorzystywania na odpowiednich zajęciach specjalistycznego oprogramowania właściwego dla zagadnień z zakresu rachunkowości i finansów.

Szczegółową organizację roku akademickiego określa Rektor w drodze zarządzenia wydawanego przed rozpoczęciem roku. Wprowadza ono podział roku akademickiego na dwa semestry, w ramach których są określone okresy zajęć dydaktycznych, sesji egzaminacyjnych oraz dni wolne od zajęć dydaktycznych.

Liczba godzin w semestrze na studiach niestacjonarnych wynosi od 200 do 230, co oznacza dość równomierne obciążenie w poszczególnych semestrach studiów. Jedynie w semestrze szóstym, ze względu na przygotowywanie pracy dyplomowej i praktykę zawodową liczba godzin zajęć dydaktycznych jest mniejsza i wynosi 120 godzin.

Zajęcia dydaktyczne na studiach niestacjonarnych zorganizowane są w ramach 10 dwudniowych zjazdów w każdym semestrze. Zjazdy odbywają się w piątki i soboty. W niedziele nie są prowadzone zajęcia dydaktyczne. Na zjazd przypada przeciętnie od 13 do 20 godzin zajęć dydaktycznych. Zajęcia w ramach zjazdów trwają od godziny 17.00 do godziny 21.00 w piątki, a w sobotę od 8:30 do 21.00.

Pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne zobowiązani są do odbywania dyżurów we wskazane przez siebie terminach w ramach zjazdów na studiach niestacjonarnych. Zapewnia to dostępność do konsultacji, ale wobec znacznej kumulacji zajęć w trakcie zjazdów możliwość szerszego korzystania z nich przez studentów jest utrudniona. Studenci mają jednak stworzoną możliwość odbywania konsultacji poprzez e-maile.

Liczebność grup studenckich jest niewielka, co wynika z małych rozmiarów rekrutacji od 20 do 25 osób. Organizacja studiów na ocenianym kierunku jest prawidłowa i stwarza możliwość osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Liczba godzin zajęć w poszczególnych semestrach oraz organizacja zajęć w trakcie tygodnia bądź zjazdu są właściwe. Liczebność grup studenckich jest w większości przypadków prawidłowa.

Każdy sylabus zawiera wymagania wstępne, jako wskazanie przedmiotów poprzedników, co tworzy naturalną sekwencję przedmiotów i treści. Sekwencja przedmiotów i modułów określona w planie i programie studiów jest prawidłowa. Na pierwszym roku są przedmioty z grupy podstawowych, potem kierunkowych, a kończą na trzecim roku przedmioty specjalnościowe.

W programie studiów przewidziano 120 godzin – 4 tygodnie praktyk. Sylabus „Praktyki zawodowe” zawiera po dwa efekty kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Cele praktyki, wymagania wstępne oraz sposoby zaliczania zostały określone także w sylabusie praktyki. W Uchwale Senatu SWSEiZ nr 13/2012 z 27.09.2012 r. w sprawie *Regulaminu praktyk zawodowych studentów SWSEiZ w Łodzi* określono w załączniku pełny tekst Regulaminu, który w 24 punktach reguluje podstawowe kwestie organizacyjne, a także zawiera formularze dokumentów: skierowania, sprawozdania oraz zwolnienia z odbycia praktyki. Zarządzenie Rektora nr 10/2013 z dnia 10.12.2013 w sprawie *zasad organizacji studenckich praktyk zawodowych i pedagogicznych wynikających z planu studiów i programów kształcenia*, a także Uchwała Senatu SWSEiZ nr 4/2013 z 9.04.2013 r.

w sprawie określenia warunków zwalniania studentów z obowiązków odbycia praktyk reguluje niezbędne elementy organizacji i zwalniania z praktyk. Jednostka nie prowadzi biura karier, deklaruje jednak, że będzie wspierać studentów w znalezieniu zakładów w których studenci mogą odbywać praktyki, gdyby zaistniała taka potrzeba. Dopuszczalne jest również samodzielne poszukiwanie miejsca odbywania praktyk przez studenta. Uczelnia umożliwia również zaliczenie praktyki na podstawie obecnie podejmowanej pracy zawodowej w obszarze związanym z kierunkiem kształcenia, z czego obecnie skorzystali wszyscy studenci, którzy byli zobowiązani do zaliczenia praktyki. Student jest wtedy zobowiązany do wypełnienia wniosku, który stanowi załącznik do wspomnianej uchwały Senatu SWEiZ. Ponadto regulamin studiów stwarza możliwość zaliczenia praktyki na podstawie udziału w obozie naukowym, jednak ze względu na brak aktywności studentów wizytowanego kierunku w obszarze badań naukowych nikt z tej możliwości nie skorzystał.

Zaliczenia praktyk i oceny osiągniętych efektów kształcenia dokonuje dziekan. Podstawą do zaliczenia praktyki zawodowej jest dziennik praktyk oraz sprawozdanie. Ze względu na pierwszy rocznik, który dopiero przechodził przez obowiązek odbycia praktyki, a wszyscy studenci skorzystali z możliwości zaliczenia praktyki w ramach wykonywanej pracy zawodowej, Uczelnia nie wypracowała metod weryfikacji praktyk. Zaleca się stworzenie mechanizmów kontroli odbywania praktyk, w celu oceny weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Analiza Wykazu firm przyjmujących studentów na praktyki pozwala uznać że możliwa jest w nich realizacja efektów kształcenia określona dla praktyk zawodowych.

Dla kierunku *finanse i rachunkowość* określono strukturę kwalifikacji absolwenta,. W czasie spotkania z ZO studenci stwierdzili, że nie znają tej sylwetki, są jednak świadomi kompetencji jakie będą posiadali po studiach. Wszyscy studenci to osoby pracujące, które kompetencje zdobyte w czasie studiów wykorzystują w praktyce. Uważają, że zajęcia są ułożone w dobrej kolejności, a zdobyte efekty kształcenia wykorzystują w kolejnych przedmiotach. Metody prowadzenia zajęć i ich forma pozwalają osiągnąć założone efekty kształcenia i są w opinii studentów odpowiednie.

Zgodnie z Regulaminem Studiów studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia poprzez indywidualną organizację studiów (IOS) oraz indywidualny plan studiów i program kształcenia (IPSiPK). W trakcie spotkania studenci przyznali, że formalne zapisy oraz same założenia IOS oraz IPSiPK są im znane, jednak wskazywali, że jako studenci studiów niestacjonarnych nie są zainteresowani indywidualizacją procesu kształcenia.

Na wizytowanym kierunku uruchomiono – jak już wspomniano powyżej - 2 moduły specjalnościowe na studiach pierwszego stopnia: Rachunkowość i zarządzanie finansowe oraz Bankowość. W opinii studentów liczba proponowanych specjalności jest wystarczająca. Studenci poza wyborem specjalności nie mają możliwości dodatkowego wyboru przedmiotów fakultatywnych – co powinno zostać uzupełnione w ofercie kształcenia.

Uczelnia umożliwia przenoszenie zajęć zaliczonych przez studenta poza Uczelnią oraz kontynuację kształcenia w jednostce organizacyjnej Uczelni. Szczegółowe zasady określa Regulamin Studiów.

Analiza własna sylabusów wykazała, że sylabusy są czytelne i z punktu widzenia studentów dość dobrze zbudowane. Brak jednak dla przedmiotów wielosemestralnych rozbicia treści kształcenia, godzin i punktów ECTS na poszczególne semestry, co ocenia się negatywnie. Zaleca się przegląd sylabusów i wprowadzenie zmian w tym aspekcie.

Student może za zgodą Dziekana studiować według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia. Możliwość taka dotyczy w szczególności studentów niepełnosprawnych, studentów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz studentów studiujących inny – obok podstawowego – kierunek studiów. Na ocenianym kierunku jedna osoba posiada indywidualny tok kształcenia.

3.2)

Przyjęte dla ocenianego kierunku studiów efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne zostały określone w kartach przedmiotów. Treści przedmiotów zostały określone odrębnie dla wykładów i ćwiczeń. Są one odpowiednio rozwinięte i merytorycznie powiązane ze szczegółowymi efektami kształcenia. Formy zajęć są stosowane w odpowiednich proporcjach i właściwie skorelowane z charakterem przedmiotu. Dla każdego przedmiotu wskazano również narzędzia dydaktyczne, które są zróżnicowane i dostosowane do poszczególnych przedmiotów. Można zatem stwierdzić, że wskazane elementy procesu dydaktycznego tworzą spójną całość.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Ogólny cel kształcenia został określony w sposób prawidłowy i jest możliwy do osiągnięcia w ramach programu kształcenia na studiach pierwszego stopnia. Natomiast cele i efekty szczegółowe pozwalają na realizację przyjętej struktury kwalifikacji absolwenta. Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych na prowadzonych studiach niestacjonarnych jest odpowiednia. Dobór treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia umożliwiają osiągnięcie założonych efektów kształcenia. W Uczelni stosowany jest system punktacji ECTS zgodny z obowiązującymi przepisami poza wymogiem umożliwienia studentom wyboru przedmiotów obejmującym minimum 30% punktów ECTS. Program i wymiar praktyk studenckich na ocenianym kierunku studiów są odpowiednio dostosowane do profilu studiów oraz celów i efektów kształcenia. Termin realizacji oraz dobór miejsc, w których się odbywają są właściwe. Uczelnia stworzyła system kontroli i zaliczania praktyk uwzględniający możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych. Sekwencja przedmiotów, poza kilkoma przypadkami, jest prawidłowa. Organizacja studiów z punktu widzenia rozkładu godzin zajęć dydaktycznych, liczebności grup i dostępu do konsultacji jest na ocenianym kierunku prawidłowa. Uczelnia zapewnia możliwość indywidualizacji procesu kształcenia dla osób szczególnie uzdolnionych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W ocenie studentów realizowany program umożliwia im osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia oraz mają odpowiednie warunki do odbywania praktyk studenckich. Realizowany program kształcenia z punktu widzenia studentów umożliwia uzyskanie zakładanych efektów kształcenia. Jednostka nie wykorzystuje narzędzi e-learningu. Drobnych korekt wymagają karty przedmiotów.

3.2) Przyjęte dla ocenianego kierunku studiów efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Uczelnia zastosowała się do uwag zgłoszonych podczas poprzedniej oceny.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi 28 nauczycieli akademickich (tym osoby wchodzące w skład minimum kadrowego). Wśród nich jest 4 doktorów habilitowanych, 20 doktorów i cztery osoby bez stopni naukowych. Doktorzy habilitowani reprezentują ekonomię, finanse, psychologię i teologię. Wśród doktorów 5 należy uznać za przedstawicieli finansów i rachunkowości, 2 ekonomii, 2 nauk o zarządzaniu, 2 prawa i po 1 filozofii, teologii i elektroniki. Magistrowie to ekonomista i 3 filologów. Skład tej kadry jest niewątpliwie wystarczająco liczny i różnorodny ze względu na kwalifikacje, niewielkie

rozmiary kształcenia na Uczelni, by umożliwić studentom osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia.

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* w Szkole Wyższej Ekonomii i Zarządzania w Łodzi na Wydziale Społeczno-Ekonomicznym, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w czerwcu 2014 r.

Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Wydział zgłosił do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, o których mowa w art. 112a ustawy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 1 rozrządzenia z dnia 3 października 2014 r., *tj. nie później niż od początku semestru studiów.*

Zwraca się uwagę na fakt, iż zarówno w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, jak i Statucie Uczelni nie ma stanowiska profesora. Na takim stanowisku zatrudnione zostały 4 osoby. Ponadto w umowach o pracę nie określono, czy Uczelnia jest dla tych osób podstawowym czy dodatkowym miejscem pracy, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 119 ust. 1 pkt. 3 ustawy.

Analiza dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 14 ust. 1 obu wymienionych wyżej rozporządzeń są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów na poziomie studiów pierwszego stopnia Uczelnia wskazała 10 osób, z tego 4 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 6 osób ze stopniem naukowym doktora.. Wymagania minimum kadrowego w tym zakresie na studiach pierwszego stopnia są spełnione.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *finanse i rachunkowość* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 2 pkt. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r.

Przegląd dorobku naukowego osób zgłoszonych do minimum kadrowego na tle wykazu dyscyplin naukowych, na których oparto opis efektów kształcenia, a także treści tego opisu pozwolił uznać za zasadne zaliczenie do minimum kadrowego 3 doktorów habilitowanych z dorobkiem naukowym z ekonomii, finansów i psychologii społecznej oraz 6

doktorów z dorobkiem z ekonomii (2 osoby), finansów (3 osoby) i prawa. Jedna zgłoszona osoba (doktor habilitowany teologii) nie może być zaliczona do minimum kadrowego, gdyż jej dorobek naukowy nie mieści się w obszarze nauk społecznych, a zatem i w żadnej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia. Ze względu na ogólniakademicki profil kształcenia na zaliczenie do minimum kadrowego nie miało wpływu doświadczenie zawodowe, ale wobec możliwości bliskiej w czasie zmiany na profil praktyczny warto podkreślić znaczne i zgodne z kierunkiem studiów doświadczenie co najmniej 2 osób z minimum kadrowego.

Skład minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonego na Wydziale Społeczno-Ekonomicznym w perspektywie długookresowej jest w miarę stabilny, bowiem tylko 2 osoby zgłoszone do minimum kadrowego zatrudnione zostały na czas nieokreślony, zaś pozostałe osoby na czas określony, tj. do 30.06.2015 r. – 1 osoba, do 30.09.2015 – 7 osób.

Dla 7 osób zgłoszonych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, zaś dla 3 pozostałych – dodatkowym miejscem pracy.

Zgodnie z § 29 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370) Uczelnia prowadząca kierunek studiów w obszarze nauk społecznych w dniu wejścia w życie ww. rozporządzenia (10 października 2014 r.) jest zobowiązana dostosować minimum kadrowe w zakresie proporcji liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na danym kierunku studiów, do wymogów określonych w § 17 ust. 1 pkt. 8 nowego rozporządzenia, *do dnia 1 października 2015 roku*.

Zatem warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *finanse i rachunkowość*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:7, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r.

Obsada zajęć dydaktycznych nie wywołuje istotnych zastrzeżeń. Wprawdzie jeden z wykładów (*zamówienia publiczne*) prowadzi osoba bez stopnia naukowego, ale to wykład specjalistyczny i powierzenie go praktykowi można uznać za uzasadnione. Także wykład z technologii informacyjnych prowadzi doktor elektroniki nauk technicznych, w którego przedstawionym dorobku naukowym nie ma pozycji jednoznacznie informatycznych, a są z elektroniki, elektrotechniki, a nawet z termodynamiki. Przy dzisiejszym stopniu wykorzystania narzędzi informatycznych w badaniach naukowych w takich dyscyplinach także trudno kwestionować tę obsadę.

Brak kształcenia na odległość, lecz trwają przygotowania do jego podjęcia, w tym do nawiązania współpracy z Uczelnią dysponującą dobrą platformą e-learningową.

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Hospitowane zajęcia były prowadzone dobrze lub poprawnie. W większości wypadków ich zaletą był interaktywny charakter i znaczna aktywność studentów.

4.3).

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie przez Uczelnię właściwej polityki kadrowej, w tym m. in. właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów. Tu – zapewne ze względu na niewielką skalę działalności Uczelni i ze względu na stadium reaktywacji działalności po zmianie organu prowadzącego – polityka ta jest scentralizowana i niesformalizowana. Ta skala, znaczna konkurencja innych Uczelni i narastające stosowanie przez duże Uczelnie zasady jednoetatowości powoduje istotne trudności w rekrutacji nauczycieli akademickich i konieczność stałych poszukiwań, w które zaangażowane są osoby

ze ścisłego kierownictwa. Zasady ustalania obowiązków nauczycieli akademickich są jednoznacznie określone uchwałą Senatu i transparentne.

Z uwagi na prowadzenie studiów I stopnia, a także zmianę właściciela Uczelni nie wprowadzono uporządkowanych zasad wspierania rozwoju naukowego kadry. Uczelnia przywiązuje priorytetowe znaczenie do kwalifikacji kadry, którą zatrudnia, aby zapewnić odpowiednią obsadę zajęć.

Rozmowy na spotkaniu z kadrami skupiały się na wyjaśnianiu warunków działalności i specyfiki Uczelni. Podkreślano bardzo dobre, bezpośrednie stosunki między kadrami a studentami i zamiar trwania przy tej zasadzie jako przy atucie Uczelni. Podkreślano szczególnie wielkie chęci studentów, wynikającą z doświadczeń zawodowych skłonność do chłonięcia wiedzy i umiejętności oraz postawy sprzyjające efektywności kształcenia, a zwłaszcza poczucie odpowiedzialności i chwalebne postawy etyczne. Dawano wyraz świadomości potrzeby przejścia na praktyczny profil kształcenia i przedstawiano informacje wskazujące na stopniowe przygotowywanie się do tej zmiany. Wyrażano pewną niechęć do formalizacji podstaw kształcenia wynikającej z systemu bolońskiego, ale też świadomość konieczności sprostania zasadom tego systemu.

W stosunku do roku 2009, w którym odbyła się pierwsza ocena jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*, nastąpiły pewne zmiany w składzie tego minimum, bowiem tylko 2 osoby (1 samodzielny nauczyciel akademicki oraz 1 doktor), to nauczyciele akademicy, którzy tworzyli to minimum w roku 2009. W wyniku tamtej oceny sformułowano uwagi o skromnym dorobku naukowym kilku osób z minimum kadrowego i nieodpowiednich specjalnościach naukowych dwóch z nich. Trzy osoby z obecnego składu minimum posiadają zbyt skromny dorobek z ostatnich lat (na co ZO zwrócił uwagę podczas podsumowania wizytacji), a jedna osoba nie została zaliczona do minimum właśnie ze względu na specjalność naukową spoza obszaru nauk społecznych.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - w pełni.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba osób prowadzących zajęcia dydaktyczne i różnorodność ich kwalifikacji są wystarczające, by osiągnąć założone cele i efekty kształcenia.

4.2) Zgromadzono odpowiednie, w miarę stabilne minimum kadrowe. Do minimum kadrowego zaliczono 3 samodzielnych nauczycieli akademickich i 6 doktorów. Kadra ta posiada dorobek naukowy w dyscyplinach, w których określono efekty kształcenia. Poprawna jest obsada zajęć dydaktycznych.

4.3) Polityka kadrowa jest odpowiednia do skali i warunków funkcjonowania Uczelni, choć nie jest w pełni sformalizowana. Kadra jest emocjonalnie zintegrowana z Uczelnią i skłonna do doskonalenia procesów kształcenia, w tym podjęcia profilu praktycznego.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka ma możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Od 2012 roku Uczelnia mieści się w Łodzi przy ul. Narutowicza 86, jest to ściśle centrum miasta.

Łączna powierzchnia użytkowa budynku wynosi ok. 1300,00 m². Szkoła dysponuje dwoma salami wykładowymi mieszczącymi 100 i 80 osób. Ta większa wyposażona jest w: nagłośnienie, mikrofony (przewodowy, bezprzewodowy), ekran, projektor multimedialny, notebook, radiomagnetofon. Druga z nich wyposażona jest w: projektor multimedialny, ekran, nagłośnienie, mikrofon bezprzewodowy, notebook, tablicę suchościeralną, flipchart.

Ponadto Uczelnia dysponuje szesnastoma salami dydaktycznymi mieszczącymi od 12 do 40 osób. W tych salach wykładowcy w miarę potrzeby korzystają z przenośnych projektorów multimedialnych (3 sztuki), notebooków (3 szt.), stacjonarnych lub przenośnych ekranów, przenośnego nagłośnienia, magnetofonów, telewizorów, magnetowidów, sprzętu audio.

Na całym terenie Uczelni jest wolny dostęp do Internetu. Przesył wzmocniony jest poprzez urządzenie UniFi AP Long Range, które zapewnia o 50% większy zasięg w porównaniu do standardowego rozwiązania UNIFY. Na notebookach (5 sztuk) zainstalowany jest system operacyjny Windows 7 Ultimate, Windows XP, Windows Vista Business, Windows 8 oraz oprogramowanie MS Office, w skład którego wchodzi między innymi: Word, Excel, Access, Power Point oraz program Lupa, który umożliwia zwiększenie czytelności ekranu komputera. Pracownia komputerowa obecnie jest w trakcie tworzenia. Szkoła korzysta z laboratorium komputerowego Salezjańskiego Liceum im. Księdza Bosko w Łodzi.

Na parterze i drugim piętrze mieszczą się pokoje socjalne dla kadry pracowniczej, rektorat, dziekanat, punkt ksero (dostępny również dla studentów) oraz biblioteka językowa, w której zgromadzone są słowniki, podręczniki oraz lingwistyczna literatura specjalistyczna, literatura piękna i czasopisma w językach obcych.

Zasoby Biblioteki to ok. 5700 woluminów. Jest to dość dobry zbiór podstawowych podręczników (te najczęściej używane są i ilościach wystarczających dla studentów) oraz kilkaset egzemplarzy zeszytów naukowych i zbiorów referatów z konferencji naukowych. Nie prenumeruje się natomiast specjalistycznych czasopism. Brak też czytelni.

Księgozbiór rozszerzany bardziej na miarę możliwości niż potrzeb. Są to zakupy rzędu kilkudziesięciu pozycji rocznie (za przeciętnie 1000zł rocznie). Zakup podręczników na potrzeby poszczególnych kierunków odbywa się według wykazów zawartych w programie nauczania, jak również według zaleceń wykładowców prowadzących zajęcia. Uczelnia nawiązała i kontynuuje współpracę z bibliotekami i wydawnictwami innych Uczelni wyższych również w zakresie wymiany. Studenci i pracownicy korzystają też z zasobów pobliskiej biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego.

W Bibliotece studenci mają możliwość logowania się na stronie internetowej prawo.pl, która oferuje pełen dostęp do aktów prawnych (tekstów ujednoliconych oraz pierwotnych publikacji aktów z Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego od 1918 r.). Jest także możliwość korzystania z Wirtualnej Biblioteki Nauki (dostęp do roczników z dziedziny nauk ekonomicznych).

Do dyspozycji studentów oddana została klubokawiarnia wyposażona w wygodne kanapy i stoliki, zaplecze kuchenne z czajnikami, naczyniami, automatem do kawy. W okresie jesiennym, wiosennym i letnim studenci mogą korzystać z małego ogródka mieszczącego się przed budynkiem, organizują tam spotkania integracyjne.

Obecnie trwa rozbudowa bazy dydaktycznej. Na poziomie - 1 trwają prace remontowe. Będzie tam aula na ok. 90 osób, 3 sale wykładowe, magazyny książek, archiwum, szatnie oraz pomieszczenia rekreacyjne dla studentów.

Dopóki kształcenie ma charakter ogólnoakademicki, nie ma potrzeby prowadzenia zajęć, które by wymagały korzystania z bazy instytucji zewnętrznych. Poprzestaje się więc na własnej bazie, a jedynie laboratorium komputerowe do czasu utworzenia własnego jest wynajmowane. Dobór miejsc praktyk studenckich nie wywołuje zastrzeżeń.

Z punktu widzenia studentów infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku umożliwia osiągnięcie założonych efektów. Uczelnia korzysta z

laboratorium komputerowego Salezjańskiego Liceum im. Księdza Bosko w Łodzi. Studenci mają dostęp do bezprzewodowego Internetu. Wnioski studentów dotyczące polepszania warunków są na bieżąco realizowane przez władze Uczelni, ponadto studenci mają dostęp do pomieszczenia socjalnego, z którego mogą korzystać w przerwie od zajęć, co ocenia się pozytywnie.

Budynek nie jest przystosowany do osób z niepełnosprawnością ruchową. Uczelnia nie posiada również innych ułatwień dla osób z niepełnosprawnością, za wyjątkiem wbudowanego w system Windows programu „lupa”, który ułatwia korzystanie z komputera osobom słabowidzącym. . Specyfika starego obiektu bardzo utrudnia wprowadzenie takich rozwiązań. Jest wprowadzicie winda towarowa, ale może być wykorzystywana tylko z profesjonalną obsługą, przez co na co dzień nie służy do przewozu osób. Są też typowe udogodnienia dla źle słyszących czy źle widzących (nagłośnienie w dużych salach, program Lupa dla słabo widzących w komputerach używanych do projekcji multimedialnych).

Przy poprzedniej wizytacji wyrażono zastrzeżenia dotyczące wyposażenia audiowizualnego w obiektach pozyskanych od Wyższego Seminarium Salezjańskiego. Obecnie ten problem nie istnieje. W dziś eksploatowanych obiektach wyposażenie jest dobre.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego - znacząco.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastruktura jest dość dobra, jak na warunki wynikające z korzystania ze starego budynku w zwartej zabudowie, ale brak czytelnicy i brak czasopism w Bibliotece jest znaczącym niedostatkiem. Konieczne jest też wyposażenie powstającego laboratorium komputerowego w podstawowe oprogramowanie finansowo-księgowo.

Uczelnia dba o rozwój bazy dydaktycznej. Obecna infrastruktura zapewnia osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Władze Uczelni starają się na bieżąco realizować postulaty studentów. Budynek nie jest przystosowany do osób niepełnosprawnych.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Ze względu na prowadzenie studiów wyłącznie I stopnia i uznanie reaktywacji działalności dydaktycznej za zadanie priorytetowe badania naukowe nie są rozwinięte. Obecnie jest realizowany jeden projekt, ale Uczelnia jest dla kierownika tego projektu dodatkowym miejscem pracy. Są plany wznowienia wydawania zeszytów naukowych, dofinansowywania publikacji i udziałów w konferencjach itp.

Brak podstaw do stwierdzenia wpływu współpracy naukowej i badawczej na proces dydaktyczny.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - ocena: odstąpiono od oceny.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Ze względu na prowadzenie wyłącznie studiów I stopnia i brak obowiązku badań naukowych odstąpiono od oceny.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Zasady rekrutacji na studia zostały określone w formie Uchwały Senatu SWSEiZ w Łodzi nr 3/2013 z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad przyjęć na studia pierwszego stopnia i studia podyplomowe w roku akademickim 2013/2014 i 2014/2015. Załącznik do tej uchwały precyzuje zasady przyjęć na studia określając: terminy, wymagane dokumenty oraz opłaty. Złożenie wymaganych dokumentów jest warunkiem niezbędnym do przyjęcia na studia. W zasadach rekrutacji określono także warunki przyjęć dla kandydatów, którzy ukończyli szkołę średnią za granicą. Zarządzenie Rektora nr 3/2014 z dnia 17.03.2014 r. precyzuje wzory dokumentów, w tym na przykład wzór podania na studia.

Informację o wizytowanym kierunku można uzyskać w dziekanacie oraz na stronie internetowej Uczelni.

Rekrutacja na studia w Uczelni odbywa się na podstawie „Zasad przyjęć na studia” wprowadzonych uchwałą senatu nr 3/2013 z dnia 9 kwietnia 2013 r. Zgodnie z wspomnianym dokumentem o przyjęciu na studia pierwszego stopnia decyduje kolejność zgłoszeń.

Uczelnia nie powołuje komisji rekrutacyjnych, a decyzję o przyjęciu lub nieprzyjęciu na studia podejmuje Dziekan. W procesie rekrutacji nie biorą udziału studenci. Kandydat na studia ma prawo odwołać się do Rektora Uczelni i złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

7.2)

Kalkulacje nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia zawarte są w kartach przedmiotów. Kalkulacje te obejmują:

- godziny kontaktowe z nauczycielem, do których w sposób zbiorczy zaliczono zajęcia dydaktyczne (wykłady, ćwiczenia), konsultacje oraz udział w zaliczeniach/egzaminach;
- przygotowanie do zajęć,
- studiowanie zalecanej literatury;
- przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia;

Kalkulacja czasu pracy została sporządzona z zastosowaniem przelicznika 25 godzin = 1 punkt ECTS.

Analiza informacji dotyczących kalkulacji nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia efektów kształcenia zamieszczona w kartach przedmiotów nie nasuwa negatywnych wniosków zarówno o charakterze ogólnym, jak i szczegółowym. Czas pracy przeznaczony na konsultacje w stosunku do wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, podany jest we właściwym wymiarze;

Podsumowując można stwierdzić, że Uczelnia sporządziła kalkulacje czasu i nakładu pracy studenta niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia prawidłowo. Program kształcenia i plan studiów nie określają formy zaliczania przedmiotów. Informacje o metodach weryfikacji efektów kształcenia podane są w kartach przedmiotów. Nie zawsze są one jednak jednoznaczne – na przykład dla wielu przedmiotów użyte jest określenie „Przygotowanie do zaliczenia ustnego/pisemnego”. Brak jest jednak jednoznacznego określenia czym się kończy przedmiot – egzaminem czy zaliczeniem na ocenę. Sylabusy zawierają natomiast informacje dotyczące metod weryfikacji efektów kształcenia oraz sposoby oceny. Określają one rodzaje stosowanych sprawdzianów oraz sposoby formułowania oceny. Wymagania związane z każdym przedmiotem są odpowiednio wystandaryzowane. Egzaminy zostały prawidłowo przypisane do przedmiotów.

Struktura ocen z ostatniego roku akademickiego z sesji egzaminacyjnej na ocenianym kierunku studiów kształtowała się w sposób następujący: oceny bardzo dobre: 24%, oceny dobry plus: 15%, oceny dobre: 23%, oceny dostateczny plus: 18%, oceny dostateczny: 19%, oceny niedostateczny: 1% (razem 529 ocen). Wskazuje to na dość występowanie zjawiska dość wyraźnego zawyżania ocen, skoro 63% studentów uzyskuje oceny dobre i wyższe.

Analiza informacji zawartych w kartach przedmiotów na temat stosowanych na ocenianym kierunku studiów metodach weryfikacji efektów kształcenia i sposobach formułowania ocen pozwala na stwierdzenie, że system oceny studentów jest zorientowany na proces uczenia się. Oceniana jest aktywność studentów na zajęciach oraz różnego rodzaju prace jakie wykonują w trakcie zajęć bądź w ramach nauki własnej. Efekty stosowania tego systemu w postaci dominujących wysokich ocen wskazują na dość niski poziom wymagań.

Studenci są bardzo dobrze zorientowani w zasadach przyznawania punktów ECTS i formułowania efektów kształcenia. Ich zdaniem nakład pracy i czas niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia został oceniony w sposób prawidłowy.

W ocenie studentów system oceny osiągnięć jest przejrzysty, a oceny formułowane są w sposób obiektywny. Studenci są zapoznawani już na pierwszych zajęciach z wymaganiami, jakie wiążą się z danym przedmiotem, wiedzą, jakie efekty kształcenia będą musieli osiągnąć. Nauczyciele akademicki przedstawiają studentom formę, w jakiej zostanie przeprowadzony egzamin czy zaliczenie i zasady te są konsekwentnie realizowane.

Zgodnie z opinią studentów, programy studiów oraz liczba godzin z poszczególnych przedmiotów są dostosowane do zakresu materiału i czasu potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

W opinii studentów przedstawionej podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, czas przeznaczony na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia jest właściwy. System oceny osiągnięć studentów jest w opinii studentów zrozumiały, obiektywny i sprawiedliwy oraz zorientowany na proces uczenia się.

Studenci przyznali, że są oceniani obiektywnie, na podstawie zdobytej wiedzy i umiejętności oraz mają zapewnioną możliwość wglądu do swoich prac w celu uzyskania informacji na temat popełnionych błędów. Wymagania oraz forma weryfikacji efektów kształcenia, które są przedstawiane podczas pierwszych zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich, są konsekwentnie realizowane jednakowo wobec wszystkich studentów.

W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do oceny lub przebiegu egzaminu studenci mogą, na podstawie odpowiednio § 27 oraz § 31 Regulaminu Studiów ubiegać się o przeprowadzenie zaliczenia lub egzaminu komisyjnego. Decyzję w tej sprawie podejmuje dziekan. Studenci ocenili zaproponowaną procedurę jako odpowiednią, przyznając jednocześnie, że do nie korzystali nigdy z zaliczenia lub egzaminu komisyjnego. Zespół Oceniający zwrócił jednak uwagę na obligatoryjny egzamin komisyjny w formie ustnej. Zaleca się, aby forma egzaminu komisyjnego była taka sama, jak forma egzaminu kwestionowanego.

7.3)

Studenci nie uczestniczą w wymianie międzynarodowej. Wynika to zapewne w takim samym stopniu z braku zaawansowania sprzyjających rozwiązań organizacyjnych jak i ze specyfiki tej grupy studentów, ceniących sobie kameralność kształcenia.

Zespół Oceniający PKA ustalił, że Uczelnia nie prowadzi współpracy z innymi Uczelniami zagranicznymi. Studenci nie mają możliwości udziału w wymianach krajowych i międzynarodowych, co ocenia się negatywnie. Studenci wizytowanego kierunku nie wyrazili zainteresowania wyjazdem ze względu na niestacjonarną formę studiów i podejmowaną pracę zawodową.

Analiza własna planu studiów wizytowanego kierunku wykazała nieprawidłowe rozłożenie punktów ECTS na poszczególne semestry studiów. Punkty zdobywane w ramach kolejnych semestrów: 36, 27, 30, 32, 37, 26 punktów ECTS. Wątpliwości ZO budzi duża różnica uzyskiwanych punktów w ramach poszczególnych semestrów. Ponadto przydział punktów w semestrach drugim i szóstym jest niezgodny z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. „w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta”, z którego w § 2 pkt. 1 wynika, że semestr powinien liczyć

nie mniej niż 30 punktów ECTS. Zaleca się zapewnienie studentom uzyskania co najmniej 30 punktów ECTS w każdym semestrze.

Nauka języków obcych na wizytowanym kierunku jest w opinii studentów dobra. Studenci na początku semestru deklarują swój poziom znajomości języka, co przekłada się na stworzenie dwóch poziomów nauczania języka. Studenci zwrócili jednak uwagę na brak grupy średniozaawansowanej, także na brak wpływu współpracy międzynarodowej na osiąganie efektów kształcenia.

7.4)

Opieka dydaktyczna

W opinii studentów wizytowanego kierunku nauczyciele akademicki dobrze wypełniają swoje obowiązki. Punktualnie rozpoczynają i kończą zajęcia, są dostępni w czasie wyznaczonych konsultacji, które są dostosowane do potrzeb studentów niestacjonarnych.

Studenci wizytowanego kierunku mają zapewnioną możliwość indywidualizacji kształtowania ścieżki edukacyjnej poprzez wybór jednej z dwóch specjalności na studiach pierwszego stopnia co w ocenie studentów jest wystarczające. Regulamin studiów umożliwia studiowanie według IOS oraz IPSiPK z czego studenci wizytowanego kierunku świadomie nie korzystają.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym studenci przyznali, że rzadko korzystają z sylabusów, a informacje przekazane przez prowadzących są wystarczające. Analiza własna wykazała kompletność informacji zawartych w sylabusie, w szczególności: nazwę przedmiotu, koordynatora przedmiot, formy zajęć, liczbę godzin i punktów ECTS, treści kształcenia, szczegółowe efekty kształcenia wraz ze sposobami ich weryfikacji, łączny czas pracy studenta z podziałem na rodzaje, literaturę podstawową i uzupełniającą, oraz formę zaliczenia przedmiotu. Zdiagnozowano jednak przypadki braku dla przedmiotów wielosemestralnych rozbięcia treści kształcenia, godzin i punktów ECTS na poszczególne semestry, co ocenia się negatywnie.

Zajęcia na wizytowanym kierunku odbywają się w formie 10 zjazdów, w czasie których studenci mają zajęcia w piątkowe popołudnia i soboty. Studenci nie zgłosili uwag do takiej organizacji studiów, uważają za trudną naukę przez tak długi czas, jednak są świadomi, że dzięki temu mogą zrealizować wszystkie efekty kształcenia oraz mają jeden dzień wolny.

Studenci wizytowanego kierunku pozytywnie oceniają pracę dziekanatu, biura dziekana i rektora. Wszystkie informacje, ogłoszenia, godziny otwarcia i dyżury są dostępne za pośrednictwem strony internetowej Uczelni.

Jednostka nie powołuje opiekunów lat z pośród nauczycieli akademickich, a wszelkie problemy i wnioski w imieniu studentów zgłaszają starości poszczególnych roczników, co w opinii studentów jest wystarczające. W jednostce nie opracowano systemu zgłaszania skarg lub załatwiania i rozpatrywania sytuacji konfliktowych.

W opinii studentów władze Uczelni oraz Wydziału podejmują ciągłe działania na rzecz poprawy warunków studiowania. Studenci są zadowoleni z podjętych studiów i zauważają wsparcie Uczelni i Wydziału w zdobywaniu wiedzy.

Na wizytowanym kierunku nie studiuje osoby niepełnosprawne, w związku z czym ocena faktycznego wsparcia dla studentów z niepełnosprawnością nie jest możliwa.

Opieka naukowa

Proces dyplomowania na wizytowanym kierunku studenci ocenili jako dobry. Wybór tematów prac dyplomowych następuje rok przed planowym zakończeniem studiów. Studenci wybierają promotora, a następnie mogą zaproponować swój temat pracy dyplomowej lub proszą promotora o wyznaczenie tematu. Pracy dyplomowej towarzyszy seminarium dyplomowe, w czasie którego studenci indywidualnie konsultują bieżące postępy w realizacji

pracy dyplomowej. W Uczelni nie funkcjonuje obecnie kontrola antyplagiatowa. Władze Uczelni dopiero wybierają system z jakiego będą w przyszłości korzystać.

W Uczelni nie działają koła naukowe.

Opieka materialna

W opinii studentów wizytowanego kierunku system przyznawania pomocy materialnej działa dobrze i nie budzi żadnych zastrzeżeń. Stypendia są przyznawane sprawnie, wypłacane na czas, oraz w odpowiedniej wysokości. Również wnioski w opinii studentów są czytelne i nie sprawiają problemów.

Obecnie w Uczelni funkcjonuje Regulamin przyznawania pomocy materialnej z 2011 roku, w związku z czym Zespół Oceniający zaleca wprowadzenie nowego regulaminu dostosowanego do nowych przepisów Nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 11 lipca 2014 r.

Uczelnia dokonała poprawnego podziału funduszu pomocy materialnej, a na wizytowanym kierunku przyznano stypendia Rektora dla najlepszych studentów z zachowaniem ustawowych limitów.

Uczelnia nie posiada własnego funduszu stypendialnego ani nie prowadzi domów studenckich.

Zastrzeżenia Zespołu Oceniającego budzi wprowadzona Zarządzeniem nr 2/2014 Kanclerza z dnia 25 października 2014 r. „opłata absolutoryjna płatna jednorazowo przed obroną pracy dyplomowej” w kwocie 540 złotych. Budzi to wątpliwości w świetle zapisu art. 99a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym „Uczelnia nie pobiera opłat za rejestrację na kolejny semestr lub rok studiów, egzaminy, w tym egzamin poprawkowy, egzamin komisyjny, egzamin dyplomowy, wydanie dziennika praktyk zawodowych, złożenie i ocenę pracy dyplomowej oraz wydanie suplementu do dyplomu”. Zaleca się wyjaśnienie pobierania opłaty, której charakter budzi poważne wątpliwości w zakresie zgodności z wspomnianym zapisem.

Działalność wspierająca

Na Uczelni działa Samorząd Studencki na poziomie Uczelni. Brak struktur samorządu w ramach Wydziału. Pomimo niestacjonarnej formy studiów studenci wizytowanego kierunku angażują się w działalność samorządu.

W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym przewodniczący samorządu ocenił współpracę z władzami Uczelni jako partnerską. Postulaty studentów są poddawane pod dyskusję i brane pod uwagę. W Uczelni brak innych organizacji studenckich.

W Uczelni nie działa biuro karier ani żadna komórka odpowiedzialna za pomoc w rozwoju karier zawodowych studentów, co ocenia się negatywnie. Studenci w czasie spotkania z ZO PKA stwierdzili, że pomimo obecnie podejmowanej pracy zawodowej chętnie zapoznaliby się z innymi ofertami pracy dla absolwentów wizytowanego kierunku.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - ocena: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Stosowane w Uczelni zasady rekrutacji nie przewidują doboru kandydatów z uwzględnieniem ich wiedzy i umiejętności - wstęp na studia jest wolny. Zasady te nie zawierają regulacji dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów. Określono zasady przyjmowania na studia cudzoziemców. Zasady i procedury rekrutacji są przejrzyste i zrozumiałe dla środowiska studenckiego. Niezbędne informacje dostępne są na stronie Internetowej Uczelni.

7.2) Kalkulacje nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia zawierają informacje realistyczne. System oceny osiągnięć studentów jest

zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane. System oceny osiągnięć zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen. Zasady oceniania są czytelne i znane studentom, w ich opinii funkcjonujący system oceny osiągnięć jest bardzo obiektywny. Studenci pozytywnie ocenili obowiązujący w Uczelni system weryfikacji osiągnięć. Studenci są we właściwy sposób informowani o wymaganiach egzaminacyjnych oraz formie i sposobie zaliczania przedmiotów. W opinii studentów system oceny jest obiektywny.

7.3)

Mobilność studentów i współpraca międzynarodowa nie jest rozwinięta, a więc nie ma znaczącego wpływu na osiągnięcie efektów kształcenia. Uczelnia nie umożliwia uczestnictwa w programach międzynarodowych. Studenci ze względu na aktywność zawodową studentów wykazują znikome zainteresowanie. Plan studiów nie sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów.

7.4)

Uczelnia posiada przejrzysty system opieki materialnej skierowany do środowiska studenckiego, jednak oparty na aktualnym, ale niedostosowanym do przepisów wynikających z nowelizacji ustawy - Regulaminie pomocy materialnej. System pomocy naukowej i dydaktycznej sprzyja rozwojowi studentów i osiągnięciu przez nich zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia pobiera opłatę absolutoryjną, która powinna zostać wyjaśniona z uwagi na zgodność z przepisami prawa. Nie powołano biura karier, ani żadnej jednostki pełniącej zadania w zakresie rozwoju u studentów postaw przedsiębiorczych i ułatwiających wejście na rynek pracy.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

W Uczelni wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został ustalony i zatwierdzony przez Senat na mocy Uchwały nr 17/2012 z dnia 27 września 2012 r. w sprawie Systemu zapewnienia jakości kształcenia. System ten został zmieniony i uaktualniony przez Senat Uchwałą nr 6/2014 z dnia 28 stycznia 2014 r.

W załączniku do tej Uchwały określono podstawowe zadania systemu, podmioty realizujące te zadania, narzędzia systemu oraz procedury mające na celu sprawne jego funkcjonowanie.

Realizację Systemu jakości kształcenia zapewnia powołany w dniu 21 listopada 2014 r. przez Rektora – Pełnomocnik Rektora do spraw toku studiów i nadzoru nad Uczelnianym systemem zapewnienia jakości kształcenia. Rektor powołał również Zespół do opracowania anonimowej ankiety wypełnianej przez studentów, Zespół do opracowania wyników ankiet oceniających nauczycieli akademickich. Senat powołał Uczelnianą Komisję Oceniającą nauczycieli akademickich, a także określił szczegółowe zasady postępowania przy ocenie okresowej nauczycieli akademickich.

Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na posiedzeniach Senatu była omawiana problematyka związana z funkcjonowaniem w Uczelni systemu jakości kształcenia, w tym oceny prowadzonych na tym wydziale kierunków studiów.

Zarządzanie jakością kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość* wspierane jest przez wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, którego cel określono jako: monitorowanie, analizowanie, ocenianie i doskonalenie rozwiązań oraz działań służących

podnoszeniu jakości kształcenia. Podstawą systemu jest misja Uczelni oraz relacje z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Wewnątrz systemu zapewniania jakości kształcenia zakłada poszanowanie autonomii i specyfiki jednostek organizacyjnych Uczelni. Do podstawowych obszarów funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia należy :

- 1) zarządzanie jakością kształcenia na poszczególnych kierunkach, obejmujące organizację procesu kształcenia, właściwy dobór kadry nauczającej, zasady oceniania i dyplomowania studentów, wsparcie studentów w procesie dydaktycznym i w życiu społecznym Uczelni, w zakresie współpracy międzynarodowej i krajowej,
- 2) system weryfikacji jakości kształcenia, w tym: ocenę działalności kadry nauczającej i administracyjnej, systematyczną ocenę planów i programów studiów oraz warunków studiowania, ocenę działalności jednostek organizacyjnych Uczelni, monitorowanie karier absolwentów Uczelni, stymulowanie i wprowadzanie zmian w organizacji procesu kształcenia dla dostosowania jego efektów do oczekiwań rynku pracy lub dalszej edukacji absolwentów.

Wewnętrzny system określa szczegółowe zadania dla tych dwóch wskazanych obszarów jego funkcjonowania. Zadania te są określone właściwie i kompleksowo, obejmują podstawowe elementy procesy dydaktycznego.

Dla realizacji zadań wskazano odpowiednie gremia i osoby określając jednocześnie zakres ich kompetencji. I tak system zakłada iż:

1. Władze Uczelni, organizują proces kształcenia i uczestniczą w procesie weryfikacji założonych efektów kształcenia, oraz egzekwują wykonywanie obowiązków przez nauczycieli akademickich i pracowników administracji Uczelni. Władze Uczelni obowiązane są zbierać informacje istotne dla procesu weryfikacji jakości kształcenia z wszelkich dostępnych źródeł, reagować na nie na bieżąco, o ile mieści się to w ich uprawnieniach albo przekazywać je odpowiednim organom Uczelni do wykorzystania.
2. Nauczyciele akademicy, realizują proces kształcenia dbając o jego jakość i przestrzegając zasad określonych w systemie.
3. Pracownicy administracyjni, zapewniają kompetentną i sprawną obsługę studentów i wykładowców i dbają o właściwe warunki studiowania.
4. Studenci wpływają poziomem swojego zaangażowania na jakość procesu kształcenia.
5. Rada Programowa Uczelni, współpracując z Radą Biznesu oraz ze Stowarzyszeniem Absolwentów SWSEiZ, jako interesariuszami zewnętrznymi, monitoruje efekty kształcenia na rynku pracy oraz uczestniczy w procesie kształtowania koncepcji kształcenia na poszczególnych kierunkach.
6. Pełnomocnik do spraw nadzoru nad Uczelnianym systemem zapewnienia jakości kształcenia, sprawuje nadzór nad całym systemem.

Ogólny nadzór nad systemem jakości kształcenia na Uczelni sprawuje Rektor zaś na Wydziale Dziekan Wydziału Społeczno-Ekonomicznego, na którym prowadzony jest kierunek „*finanse i rachunkowość*”.

Zdaniem Zespołu oceniającego struktura wewnętrznego systemu zapewniania jakości włącza w proces doskonalenia jakości kształcenia całą społeczność akademicką. Zadania i kompetencje określają najważniejsze obszary działania.

Przeprowadzona wizytacja oraz analiza dokumentacji, rozmowa z pełnomocnikiem do spraw nadzoru nad Uczelnianym systemem zapewnienia jakości kształcenia, pozwala stwierdzić iż wewnętrzny system realizuje zadania takie jak:

a) weryfikacja efektów kształcenia.

Weryfikacja efektów kształcenia przeprowadzona jest na poziomie kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia oraz obejmuje weryfikację końcowych efektów kształcenia w procesie dyplomowania, a także efektów uzyskanych na praktykach zawodowych. Weryfikacja efektów kształcenia na poziomie kierunku odbywa się poprzez opracowanie matrycy efektów, która identyfikuje realizację kierunkowych efektów

kształcenia przez efekty przedmiotowe i program studiów. Taka analiza została przeprowadzona w momencie wprowadzenia Krajowych Ram Kwalifikacji, a następnie poprzez roczne przeglądy sylabusów i ich weryfikację. W zakresie przedmiotowych efektów kształcenia wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w swoich zasadach i procedurach zakłada iż:

Wszyscy prowadzący zajęcia nauczyciele akademicy zobowiązani są do:

- a) przygotowania i realizowania założonych efektów kształcenia w ramach prowadzonego przedmiotu
- b) przekazania studentom na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu niezbędnych informacji, w szczególności odnoszących się do wymagań, zasad i formy uzyskiwania zaliczeń, kryteriów oceniania, wskazywania literatury przedmiotu pomocnej w pracy własnej studenta,
- c) zachęcania studentów do poszerzania ich wiedzy, umiejętności i kompetencji,
- d) terminowego i w pełnym zakresie przeprowadzania zajęć, odbywania konsultacji dla studentów,
- e) dbałości o zgodność tematów prowadzonych prac dyplomowych z kierunkiem kształcenia i wybraną specjalnością,
- f) obiektywnego oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studenta,
- g) przestrzegania obowiązujących w Uczelni zasad oceniania i dyplomowania studentów,
- h) reagowania na podejrzenie popełnienia plagiatu,
- i) przekazywania zwierzchnikom swoich uwag, co do przebiegu procesu kształcenia i potrzeb jego weryfikacji.

Weryfikacji podlegać muszą także formy zajęć i stosowane metody dydaktyczne, zwłaszcza w kierunku zwiększenia aktywności samych studentów.

Uczelnia analizuje strukturę ocen uzyskiwanych z poszczególnych przedmiotów. Analiza ta i jej wyniki były uwzględnione przy budowie obecnie obowiązującego programu kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*.

Weryfikacja końcowych efektów kształcenia odbywa się poprzez proces dyplomowania, tj. właściwy dobór promotorów, recenzentów, odpowiednio opracowany formularz recenzji i jakość sporządzanych recenzji oraz poprzez bezpośrednią obserwację dziekana lub przewodniczącego komisji egzaminu dyplomowego. Zasady dyplomowania studentów określone są w Regulaminie studiów (§ 39-44) oraz w zarządzeniu Rektora nr 8 z 2013 r. w sprawie zasad organizacji egzaminu dyplomowego w SWSEiZ. Analiza tego procesu nie sygnalizowała niepokojących problemów. Zespół oceniający dokonując przeglądu prac dyplomowych, a także prac etapowych może stwierdzić, iż tematyka prac jest odpowiednia do zakresu kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość*, a prace etapowe mają odpowiedni stopień wymagań. Praca dyplomowa oceniana jest przez dwóch nauczycieli akademickich, wystawiających oceny niezależnie od siebie, na zestandaryzowanych formularzach, obejmujących oceniane elementy. Promotor pracy musi, a recenzent pracy powinien zajmować się w swej pracy naukowej problematyką, stanowiącą temat pracy. Wzmacnia to gwarancje zapobiegania zjawisku naruszania cudzej własności intelektualnej przez studenta i umożliwia - wraz z przyjętymi zasadami odnoszącymi się do przebiegu egzaminu licencjackiego – stosowanie obiektywnych, stopniowalnych kryteriów oceniania osiągnięć studenta, w szczególności w zakresie wybranej specjalności. Uczelnia planuje wdrożyć w bieżącym roku akademickim system antyplagiatowy (plagiat.pl).

Weryfikacja efektów uzyskanych w wyniku odbytych praktyk zawodowych dokonywana jest formalnie na podstawie sprawozdania z przebiegu studenckiej praktyki zawodowej, jak również podczas procesu dyplomowania studenta w zakresie umiejętności wykorzystania informacji i wiedzy zdobytej na praktykach. Zasady zaliczenia semestru i roku studiów określone są w Regulaminie studiów (§ 25 -34), a oceny rejestrowane są w odpowiednich dokumentach.

Podstawowymi kryteriami weryfikacji efektów kształcenia są prace kontrolne audytoryjne i do opracowania w domu realizowane w czasie semestru, obserwacja aktywności na zajęciach, prace egzaminacyjne lub egzaminy w formie ustnej. Prace egzaminacyjne mające formę testów jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. Wszystkie przedmioty kończą się egzaminem lub zaliczeniem z oceną. Student, na początku zajęć z danego przedmiotu jest informowany przez wykładowcę o warunkach zaliczenia. Ponadto oceniana jest aktywność studenta na zajęciach w tym umiejętność zdefiniowania, a następnie rozwiązania problemu.

Doskonaląc proces weryfikacji efektów kształcenia do niektórych przedmiotów dołączane są dodatkowe materiały dydaktyczne, konspekty syntetyzujące wiedzę a także zadania do rozwiązania (np. do przedmiotu statystyka) w celu nabywania odpowiednich umiejętności

W Uczelni przyjęto i podano w Regulaminie studiów (§ 32) wyrażanie poziomu osiągnięcia przedmiotowego efektu kształcenia w skali pięciostopniowej wraz z ocenami pośrednimi:

Szczegółowe kryteria oceniania z poszczególnych przedmiotów znajdują się w zakresie autonomii wykładowców. Uczelnia podjęła prace nad standaryzacją wymagań dla oceny efektów kształcenia tak w zakresie wiedzy, jak i kompetencji oraz umiejętności.

Zespół oceniający zaleca dokonanie oceny doboru metod i sposobów weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

b) przeglądy programowe

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zakłada, iż w procesie monitorowania i korygowania programów dla poszczególnych kierunków studiów, jak i założonych efektów kształcenia istotną rolę odgrywać muszą działania Rady Programowej Uczelni i interesariuszy zewnętrznych oraz wszelkie informacje uzyskiwane od absolwentów i ich byłych oraz obecnych pracodawców. Władze Uczelni zamierzają podjąć ocenę osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia po zakończeniu pełnego cyklu kształcenia, a więc w roku akademickim 2015/2016.

Uczelnia dokonała kompleksowego przeglądu programu kształcenia w roku 2012 w momencie wprowadzenia KRK. Uczelnia dokonała kolejnego przeglądu po dwóch latach, zasięgając opinii interesariuszy zewnętrznych studentów, absolwentów i kadry akademickiej. W wyniku tych opinii utworzono program specjalności dostosowany do oczekiwań studentów i rynku pracy. Dokonano zmian w sekwencji przedmiotów oraz korekt dotyczących liczby godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, zmiany specjalności, zmiany w sekwencji przedmiotów w bloku wybieralnym, w przedmiotach kierunkowych.

c) zasady oceniania studentów

Zasady oceniania studentów w toku procesu edukacyjnego zostały określone w Regulaminie studiów w SWSEiZ w Łodzi. Ustalona skala ocen pozwala na stopniowanie uzyskiwanych przez studenta osiągnięć w ramach poszczególnych realizowanych zajęć. Przewidziane procedury umożliwiają studentom ubieganie się o weryfikację otrzymanych ocen niedostatecznych albo o powtórzenie procesu edukacji lub ponowne sprawdzenie osiągniętych efektów kształcenia. Ponadto Wewnętrzny system zakłada iż: system ustala, iż nauczyciel akademicki musi bezwzględnie przestrzegać zasady, iż minimum wymagań dla wystawienia oceny dostatecznej stanowi osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia (udzielenie poprawnych odpowiedzi) na poziomie wyższym niż 50%, a jednocześnie dążyć do uwzględniania takiego poziomu uzyskanych osiągnięć, tak w zakresie ocenianej wiedzy, jak i kompetencji i umiejętności.

d) ocena jakości kadry

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia uwzględnia ocenę kadry akademickiej oraz administracyjnej poprzez ocenę okresową, ocenę studentów wyrażoną w

procesie ankietowania oraz hospitacji. Ocena okresowa przeprowadzana jest w Uczelni zgodnie z opracowaną procedurą i wymogami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku *finanse i rachunkowość* poddani byli tej ocenie w roku 2013. Arkusz oceny okresowej uwzględnia działalność naukową kadry, dynastyczną i organizacyjną. Opinie studentów uwzględniane są w ocenie okresowej pracownika. Do przeprowadzenia oceny okresowej została powołana Komisja Uczelniana. Senat Uczelni określił w drodze uchwały nr 9/2014 /2015 a z dnia 8 grudnia 2014 zasady przeprowadzania oceny okresowej Zasady te zawarte są w Załączniku do Uchwały Senatu nr 6/2014 z dnia 28 stycznia 2014 r. Kwestionariusz oceny uwzględnia osiągnięcia naukowe, badawcze i realizację obowiązków dydaktycznych, funkcje organizacyjne. Ocena działalności dydaktycznych obejmuje prowadzone zajęcia, kierowanie pracami licencjackimi, recenzje prac dyplomowych ocenę nauczycieli na podstawie wyników ankiet studenckich oraz opinie dziekana i Komisji Uczelnianej

Proces ankietowania, a więc pozyskiwania opinii studentów o jakości pracy nauczycieli akademickich został przeprowadzony (w nowych warunkach własnościowych i organizacyjnych) w roku akademickim 2012/2013 i 2013/2014. Podczas wizytacji przedstawiono opis wyników procesu ankietyzacji. Ankieta studencka zawiera 8 pytań. Analiza odpowiedzi na postawione pytania pozwoliła Uczelni na opracowanie wniosków. Generalnie opinie studentów były bardzo pozytywne, co jest w opinii władz wynikiem starannego doboru kadry o długoletnim doświadczeniu dydaktycznym. Występowały tylko pojedyncze przypadki oceny słabszej w kilku kryteriach oceny. Na podstawie ankiet stwierdzono, iż merytoryczny poziom zajęć jest odpowiedni, a kadra właściwie traktuje studentów, jasno przedstawia treści kształcenia. Uczelnia wnioskuję, iż tak dobra ocena kadry wynika ze starannego i wieloletniego doboru kadry o wysokich kwalifikacjach. Większość kadry jest związana z Uczelnią od początku jej istnienia. Raport kończy się stwierdzeniem, iż kadra została zapoznana z wynikami ocen i wyniki te włączone do akt osobowych. Rozmowa z pełnomocnikiem ds. jakości, jak i byłym rektorem - pracownikiem Uczelni pozwala sądzić, iż studenci są informowani o wynikach ocen, ale nie jest to sformalizowany obowiązek. Zdaniem Zespołu oceniającego studenci powinni być informowani o syntetycznych wynikach ocen kadry oraz reakcji władz Uczelni na ich opinie.

Kolejnym elementem oceny kadry są Hospitacje. Są one regulowane Uchwałą Senatu nr 9/2013 z dnia 29 kwietnia 2013 roku. Senat ustalił obowiązek przeprowadzenia hospitacji wszystkich zajęć, co najmniej raz w roku w semestrze, w którym prowadzone są zajęcia. Obowiązek przeprowadzenia hospitacji powierzono Rektorowi lub upoważnionemu przez Rektora nauczycielowi akademickiemu zatrudnionemu w Uczelni. Protokół z hospitacji dołączony jest do akt osobowych. Rektor upoważnił samodzielnego nauczyciela akademickiego do przeprowadzania hospitacji na kierunku *finanse i rachunkowość*. Arkusz hospitacyjny pozwala na ocenę jakości prowadzonych zajęć, gdyż ocenia poziom merytoryczny zajęć, kontakt ze studentami, sposób przekazywania treści. Podczas wizytacji przedstawiono informacje o przeprowadzonych 14 hospitacjach w roku akademickim 2014/2015.

Wewnątrz system zapewnienia jakości kształcenia jest modyfikowany, co pokazują Uchwały Senatu nr 17 z 2012 r. oraz nr 6 z 2014 r. Władze Uczelni poinformowały, iż trwają dalsze prace nad ujęciem w sformalizowane ramy kolejnych elementów Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia oraz zasad oceny procesu zarządzania kierunkiem.

Doświadczenia wynikające z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawiają, iż Uczelnia widzi potrzebę doskonalenia procedur wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, szczególnie w zakresie wprowadzenia jednolitych kryteriów w dla wszystkich prowadzących zajęcia w zakresie ocen studentów za osiągnięte efekty kształcenia czy też promowania aktywizujących studentów form prowadzenia zajęć i stosowanych metod dydaktycznych.

Z uwagi na małe rozmiary kształcenia wewnętrzny system zapewniania jakości pełni skutecznie swoją rolę i pozwala na monitorowanie i ocenę jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*.

Wewnętrzny system zakłada, iż Władze Uczelni obowiązane są zbierać informacje istotne dla procesu weryfikacji jakości kształcenia z wszelkich dostępnych źródeł, reagować na nie na bieżąco,

Informacje dotyczące wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia upowszechniane są w różnej formie. Wyniki ankietowania jakości kształcenia przez studentów są opracowywane w formie raportu, który jest przedstawiany władzom Uczelni oraz zainteresowanym nauczycielom. Studenci otrzymują informacje o syntetycznych wynikach takiej oceny.

Podstawowe informacje o jakości kształcenia studenci otrzymują drogą elektroniczną. W Uczelni na tablicach ogłoszeń wywieszane są: efekty kształcenia dla wszystkich prowadzonych kierunków w tym *finanse i rachunkowość*, plan zajęć, obsada zajęć informacje o pomocy materialnej. Sylabusy są dostępne w dziekanacie oraz omawiane na pierwszych zajęciach.

8.2).

W procesie zapewniania jakości kształcenia udział bierze: kadra akademicka, studenci oraz interesariusze zewnętrzni w tym przedstawiciele Stowarzyszenia Absolwentów Uczelni i Rada Biznesu. W Uczelni powołana została Rada Biznesu do monitorowania efektów kształcenia na rynku pracy i kształtowania koncepcji kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość*. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja pozwala zauważyć, iż działalność Rady jest widoczna i podjęto współpracę w zakresie dostosowania oferty kształcenia do profilu praktycznego i do oczekiwań rynku pracy. Absolwenci i studenci współpracowali z kadra akademicką przy ustalaniu oferty kształcenia na specjalności w zakresie ubezpieczeń. W wyniku współpracy Rady Biznesu, studentów, absolwentów i kadry wprowadzono kilka zmian w programie studiów: wprowadzono takie przedmioty jak: obciążenia paropodatkowe, finanse ubezpieczeń społecznych., zarządzanie ryzykiem w działalności gospodarczej,, podstawy prawa unijnego, zagadnienia negocjacji i mediacji, ochrona środowiska oraz zarządzanie nieruchomościami. Zrezygnowano z przedmiotu prognozowanie i symulacje wprowadzając treści te do przedmiotu ekonometria modele opisowe.

Trzeba też zaznaczyć, iż w procesie dostosowania oferty edukacyjnej do rynku pracy istotny głos ma kadra akademicka, w której część osób pracuje w bankach i instytucjach finansowych Łodzi.

Projekt planu i programu studiów, opracowywany jest przez Radę Programową Uczelni, stanowiącą trzon jej interesariuszy wewnętrznych, a następnie uchwalany jest przez Senat. W gronie tych interesariuszy znajdują się też przedstawiciele samorządu studenckiego, przekazujący informacje dotyczące preferencji studentów, co do zakresu kształcenia, ze względu na ich zainteresowania, możliwość ich dalszego rozwoju edukacyjnego lub zawodowego, a także uzyskania konkurencyjności na rynku pracy.

W Uczelni organizowane są wspólne spotkania Rady Programowej, studentów i absolwentów. Dokumentacja tych spotkań jest bardzo staranna. Na spotkaniach dyskutowane są problemy jakości kształcenia, w tym prowadzona jest dyskusja nad programem studiów, specjalnościami kształcenia, organizacją zajęć. Studenci są aktywni na tych spotkaniach i reprezentują oczekiwania studentów.

Przedstawiona Zespołowi Oceniającemu dokumentacja wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia nie zapewnia studentom aktywnego uczestnictwa w procesie zapewniania jakości kształcenia. W Uczelni powołano wyłącznie pełnomocnika Rektora do spraw toku studiów i nadzoru nad Uczelnianym systemem zapewnienia jakości kształcenia. Brak organów kolegialnych ani stałych form konsultacji, w których studenci mogliby brać udział. Jediną formą konsultacji jest udział w połączonym posiedzeniu Rady Programowej

Uczelni, Samorządu Studenckiego, Rady Biznesu, Rady Pracodawców oraz przedstawicieli absolwentów SWEiZ, co w opinii Zespołu Oceniającego nie jest wystarczającą formą udziału studentów w procesie zapewniania jakości kształcenia.

Na wizytowanym kierunku prowadzona jest wśród studentów ocena nauczycieli akademickich w formie procesu ankietyzacji. Badanie prowadzone jest co semestr na ostatnich zajęciach w semestrze. Za opracowanie ankiety odpowiedzialny był dwuosobowy zespół nauczycieli akademickich powołany zarządzeniem rektora nr 10/2012.

Ankieta składa się z 8 pytań, i pozwala studentowi na odpowiedź w skali od 2 do 5. Pytania dotyczą: przygotowania i zakresu prowadzonych zajęć, ich punktualnego rozpoczęcia i zakończenia, zasad oceniania oraz podejścia prowadzącego do studentów.

Budowę ankiety oraz zestaw pytań Zespół Wizytujący PKA ocenia pozytywnie. Również studenci pozytywnie ocenili zestaw pytań zawartych w ankiecie.

Uczelnia sporządza raport z ankietyzacji, z którym może zapoznać się oceniany pracownik oraz przedstawiciele Samorządu Studenckiego. Na podstawie wyników ankiet Uczelnia nie podejmuje żadnych działań naprawczych, co ocenia się negatywnie.

Uczelnia oraz jednostka nie prowadzą akcji upowszechniających wśród studentów informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia. Uczelnia dostosowała się do uwag PKA poprzedniej wizytacji w zakresie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+		-	+
umiejętności	+	+	+		-	+
kompetencje społeczne	+	+	+		-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Struktura zarządzania jakością kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość jest przejrzysta i pozwala na realizację zakładanych celów w zakresie oceny jakości kształcenia. Wyniki opinii studentów, kadry akademickiej i przedstawicieli rynku pracy są wykorzystywane do doskonalenia oferty kształcenia w tym specjalności kształcenia.

8.2) W budowaniu kultury jakości kształcenia udział biorą: kadra akademicka, studenci, przedstawiciele Rady Biznesu oraz Stowarzyszenia Absolwentów Uczelni. Studenci biorą symboliczny udział w procesie zapewniania jakości kształcenia. Jednostka nie podejmuje żadnych działań w oparciu o wyniki procesu ankietyzacji wśród studentów.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna			X		
6	Prowadzenie badań naukowych					
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Uczelnia zakłada w swojej Strategii Rozwoju priorytetowe zadania ukierunkowane na rozwój kierunku *finanse i rachunkowość*, uwzględniające utrzymanie wysokich standardów kształcenia, wzbogacenie oferty dydaktycznej i skorelowanie jej z wymaganiami rynku pracy, podjęcie działań zwiększających zaangażowanie studentów w życie Uczelni.

Zespół oceniający widzi możliwości rozwoju kierunku z uwagi na wciąż niesłabnące zainteresowanie rynku pracy i kandydatów. Uczelnia z uwagi na swoją misję pozyskuje kandydatów dobrze zmotywowanych i świadomie wybierających kierunek i Uczelnię. Jednak dalszy rozwój kierunku będzie wymagał od Uczelni intensyfikacji działań promocyjnych, a przede wszystkim orientacji na praktyczny profil kształcenia. Stąd konieczność głębokiej współpracy z przedstawicielami rynku pracy w tym instytucji finansowych, małych firm finansowo rachunkowych, banków w celu opracowania oryginalnej interesującej o wysokiej użyteczności praktycznej koncepcji kształcenia a następnie programu studiów w tym właściwych dla profilu praktycznego form zajęć jak warsztaty, projekty, laboratoria, wizyty studyjne itp.